

Lokalhistorie 5

Medlemsblad for B.L.F.

www.eikaberg.org

Jeg har en spesiell tilknytning til gården Søndre Helleruds grunn. Til jeg var 5 år bodde jeg i Oberst Rodes vei nr 31. (En kuriositet jeg er født 31. mai). Senere bodde jeg mange år i Ringshusveien 23, så Vestbrynet 1 og Hyggeveien 12. Et lite avbrekk i leilighet på Kverner, før jeg returnerte til Lindbäckveien 15 a. Med unntak av noen år på Kverner har det alltid vært på gården Søndre Helleruds grunn jeg har bodd. Så i alle eiendomspapirer sto det gårdsnummer 158. Jeg husker svakt låven som ble revet på Søndre Hellerud da jeg var barn. I en del år var det en skraphandler som holdt til der Statoilstasjonen er i dag. Og jeg husker bussjåføren på Skullerudbussen ropte ut navnene på bussholdeplassene Søndre og Nordre Hellerud. I dag heter de Lambertseterveien og Mylskerudveien. Mye av det vi kaller Bekkelagshøgda ligger på Søndre (og Nordre) Helleruds grunn.

Tidligere er historien til Ekeberg, Nordseter, Kastellet, Bernhus, Ryen, Jomfrubråten og Bernhus grundig beskrevet av meg. I boka: Fra gård til villa på Bekkelagshøgda, er det mye stoff om Søndre Hellerud. Men det var lite om den eldre historien. Derfor kommer nå dette heftet. Det er særlig den kronologiske rekkefølgen som er prioritert å få ned. Samt slekten til B. A. Knutsen, som ikke het Bernt, men Bent og Oberst Rodes slekt og bakgrunn.

Nordstrand januar 2016 Dag Jarnøy.

Ringshusveien 23 på 1950 tallet. Forfatteren sitter øverst på trappen.

Huset til Øye i Vestbrynet 1.

Seterhøyveien/Ringshusveien

HELLERUD GÅRDS OMRÅDE matr. nr. 158.
(tidl. matrikkelnr. 187 løpenr. 264¹).

Gården Hellerud ble som oftest omtalt **Søndre Hellerud** for å skille den fra en annen Hellerud gård som lå i nærheten av Tveten og Nordre Skøyen. Søndre Hellerud lå på hjørnet av dagens Oberst Rodes vei og Lambertserveien, med innkjørsel fra Lambertseterveien, men i nyere tid Bernt Knutsens vei nr. 44. Gårdens grunn strakte seg fra Brannfjell og nesten til dagens Niffen. Gården lå mellom Lambertseter og Nordseter. Mye av det vi kaller Bekkelagshøgda lå på gården Søndre Helleruds grunn.

Det har vært 2 husmannsplasser under Søndre Hellerud, Ringshus og Sandstuen. Senere kom også Kolsrud 159/2 med, da en del eiendom ble kjøpt fra Lambertseter i 1850. Husmannsplassen Ringshus har fått sitt navn etter Sørenskriver Ring. Navnet Ringshus står oppført i fortegnelse over husmannsplasser i Aker fra 1771. Sandstuen har navn etter at det var mye sand i området. Det var et sandtak her i 1900 som kommunen leide.

Det kan ha vært en gård som het Hellerud, som betyr flatt berg, som har strekt seg fra Ekeberg til Ljan. Vestre Seter som senere ble Gresseter (Seter) **ble kalt Nedre Hellerud**. Det er hevdet at den opprinnelige Hellerud ble delt i 4 gårder² ca. 1350³: Mølskerud (Nordseter), Hellerud (Søndre), Munkerud og Tungebråten. Søndre Hellerud skilte seg ut fra de andre da den var den eneste som ikke var eid av kirken, men av bønder/borgere.

De etterfølgende sidene er en kronologisk årstallsversikt.

Skulle noen ha tillegg eller rettelser mottas disse med takk. Det samme gjelder om noen har aktuelle bilder.

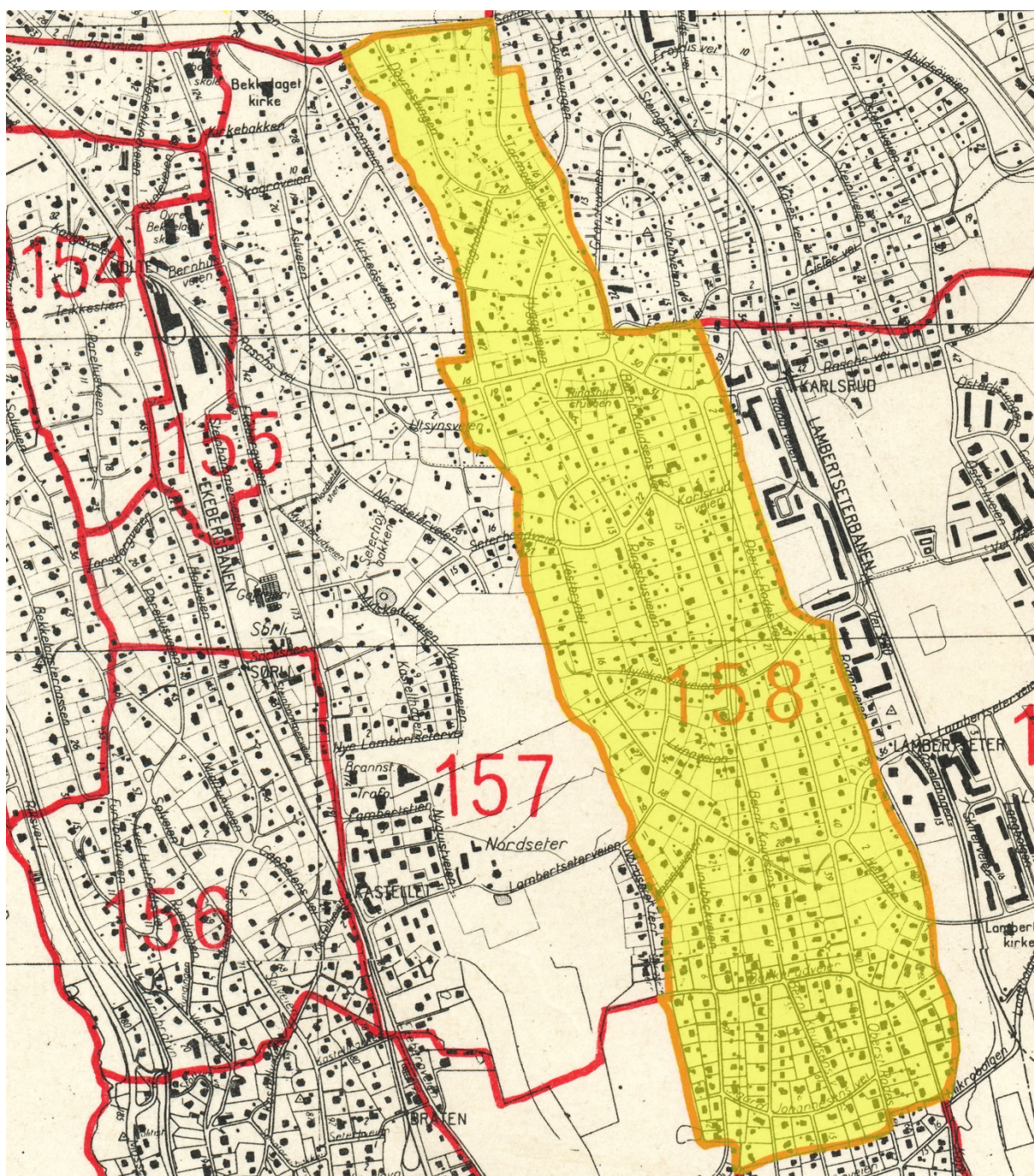
Søndre Hellerud 1900. Vi ser den fine glassverandaen mot vest. Herfra var det utsikt mot fjorden. Derfor ble ikke området i den retningen bebygget før ganske sent.

¹ På 1700 tallet matrikelnummer 137.

² Finn Erhardt Johannesen

³ Svartedauden.

Søndre Hellerud gårdsnummer 158 markert med gult

I den etterfølgende årstallsoversikt er oberst Rode relaterte opplysninger med lilla tekst og Bent Andreas Knudsen markert med brun tekst.

1600 gården nevnes først i kilder omkring denne tiden. Det nevnes 4 gårder Hellerud. Den ene, som i 1617 oppgis å være bondegods og eid av Osloborger Jon Jonsen, var denne gården som senere nevnes Søndre Hellerud.

1640 var oppsitter på Hellerud benevnt Antoni Hellerud. Det har vært en lang rekke eiere av gården opp gjennom de siste hundre årene.

1651 ble Hellerud benevnt som en frigård. Denne benevnelsen ble brukt om embedsgårder eller borgernes gårder. Det var således skattefritak.

1658 Fløysbonn var postgård fra begynnelsen av, men Prinsdal ble det i 1658 da posten gikk 2 ganger i uken pluss noen ekstra sendinger. Posten til Christiania kom fra Nordby og ble levert Einar Tungebråte eller Gregers Hellerud. Grunnet Gyldenløvefeiden var postgangen økt og Tungebråte fikk Hellerud til å hjelpe til med postgangen. Gregers på (Vestre) Hellerud bodde på den senere omtalte Seter gård.

1707 Oppsitteren, Christoffer på (Søndre) Hellerud, hadde lånt bort hengsler til staldøren på Tempelet husmannsplass under Ekeberg. Av en eller annen grunn, antakelig mangel på betaling, kom han og tok hengslene tilbake. Husmannskona på Tempelet, Kristin Svendsdatter, tagg ham om å la være, men til ingen nytte. En stund senere kom han igjen og tok seg til rette ved å ta sju knipper med rug i uthuset. Ekebergs besitter på den tiden, justissekretær Johan Hasse, likte dårlig at noen behandlet hans husmenn på denne måten. Han ville anlegge sak for å sette seg i respekt hos bøndene i bygden. Han fikk tak i en prokurator (advokat) og anmeldte forholdet.

1712 Nicolai Ring ble gift med Anne Cathrine Sverdrup døpt 1685 i Vang død 1741 i Aker.

1713 I oktober 1713 var sorenskriveren i Aker, åtte lagmenn og lensmannen på husmannsplassen Tempelet. Det var en grensetvist mellom Nordseter gård og Ekeberg Gård om grensen i området. Grensen gikk ved et bekkefar som var omtrent i dagens Sandstuveien. Bonden, Hans Thomæsen på Mølskerud (tidligere navn på Nordseter gård), hadde noen år i forveien satt opp et gjerde som fulgte bekkefare, men avvek litt fra dette opp mot Templet. *Vitne Ole Pedersen sa at han var 65 år gammel, født i Bohuslän, hadde vært her i bygda 22 år, og bodd på Hellerud eie, han fortalte at han i 22 år har arbeidet på Nordseter. Han hadde av Anders Nordseter blitt fortalt at Bekken var skille mellom Nordseter og Ekeberg, og denne bekk har Anders Nordseter mange ganger vist han.* Grensen ble fastslått til å være langs bekkefare, så gjerdet måtte flyttes lenger sørover dit.

1718 Nicolay Ring Sorenskriver i Aker, kunngjorde 16. mai 1718 efter foregående publisering, ble det avholdt auksjon på Hellerud beliggende i Aker Herred. Procurator Monsieur Leuchstørs begjærte på sønnen Monsieur Povel Halsteensens vegne, på gården Hellerud, de Salige (døde) folkene Christian Møller og hans hustru Catharina Holst Sterboe (dødsbo). Det gjaldt Hellerud gård med skyld et halvt skippund tunge, med byksel, samt husbygninger og husmannsplasser, samt åker og eng, skog og mark, fiskevann⁴ og fegang, lotter og lunder fra fjell til fjære, som har vært der fra gammel tid intet var unntatt. Det ble bud og overbud på Hellerud gård til en sum av 650 Riksdaler, som var Monsieur Anders Tollunds Bud, og som ingen etter flere opprop overbød, og han fikk tilslaget.

Christian Møller og hans hustrue Catharina Holst hadde pantsatt Hellerud gård den 12 Juli 1712 til Jomfru Anna Elisabeth Lemmiches for 516 Riksdaler 1 ort, av hennes tilfalte morsarv

---

⁴ Fiskevann har Hellerud aldri hatt.

på skiftet efter stefaren avdøde brigader Sesterfleth, mens en og samme Hellerud gård alene den 8 May 1717 til Herr. Justis Raad Giord Andersen for av ham lånte penger 200 Riksdaler, hans beviselige og rettmessige fordringer i oven meldte dødsbo 94 Riksdaler 19s., så Hellerud gård selges da dette dødsbo ikke lenger har noen pant eller annen gjeld, med sin underskrift: Gammelbyen i Aker den 22. mars 1719.

Nicolay Ring   Giord Andersen   P. Arbien   Til vitterlighet: P. Halsteensen

På dødsboets etter min mor Catharina Holst, var gjelden langt over dødsboets midler, så det var intet å arve etter mine foreldre, så jeg frasier mig arv og gjeld i Hellerud gård, beliggende i Aker, som skifteretten har solgt ved auksjon, denne gård Hellerud har vært mine foreldres og forfedres rette odel, forbeholder jeg barnas løsningsrett til dette odelsgoods Christiania den 16. November 1718. P. Halsteensen (L:S:)

1719 Nicolay Ring, sorenskriver i Aker kjøpte Søndre Hellerud

1720 Nicolay Ring, sorenskriver i Aker, har med sin hustrus samtykke solgt fra seg, sin hustru og arvinger, til Seigneur Anders Jensen, klokker i Aker Menighet, min eiende og tilhørende gård **beliggende i Gammelbyen**⁵ nest opp til Maren Sal. Ole Ulvens iboende hus ved broen, samme gård Monsieur Anders Pedersen Tollund tidligere har vært eiet og overført til mig ved skjøde, og som Anders Jensen har betalt hjemles denne gård til han, hans Hustrue og arvinger, Opsloe den 27. februar 1720. Nicolay Ring (L:S:)

1723 Georg Friedrich Rode ble født 21. februar 1723 i Holsten. Dette var faren til Hans Henrik Rode. Den tyske Rode familien kom fra Blankenese ved Hamburg. De hadde et våpenskjold med en rose og enhjørning. Den norske gren av Rode familien hadde som hjelmpryd 3 langstilkede røde roser.

1735 Greger Gregersen ble født på Vestre Seter (han overtok bygselen i 1758)

1741 Sorenskriver Nicolai Rings kone Anne Cathrine Nilsdatter Sverdrup døde i 1741. Det nevnes at gjelden overstiger verdiene i boet. De hadde barna: Nils, Knut og Jens⁶.

1743 Nicolai Ring (64 år) ble gift for annen gang 26.1.1743 med Fredrikke Christiane Hagermann (30 år) født 26.1.1713.

1745 nevnes i referat fra Fattigkommisjonen at Margrethe Joensdatter fikk legd på Hellerud hos Sr. Smith.

1746 Nicolai Ring tok avskjed som Sorenskriver med 150 rd. i pensjon og 800 rd. fra sin etterfølger Sorenskriver Andreas Album.

1747 Nicolay Ring, sorenskriver i Aker døde 14. januar 1747. Hans andre kone satt igjen med boets gjeld på 1695 rd., mens av verdier var det kun 1247 rd. Boet var falitt og barna, Nils, Knut og Jens arvet intet⁷.

---

⁵ Dette var en eiendom Ring solgte for å kjøpe Hellerud.

⁶ Aker skifteprotokoll 1755-61 s. 241.

1749 ble Hellerud drevet av forpakter.

Andreas Album Sorenskriver i Aker bekjentgjør 10. april 1749, etter på behørige steder oppsatt og publisert trykte auksjonsplakater samt ved ringing med auksjonskokken i Christiania og forstedene, var offentlig auksjon holdt på avdøde Sorenskriver Nicolay Rings dødsbo gården Hellerud beliggende i Aker, gården har en skyld på 10 Lispund blev oppropt:

1. At odels og løsningsretten blir sorenskriver Rings arvinger reservert.
2. Gården med sitt tilhørende, kan straks tas i bruk når tilslag var skjedd.
3. På kjøpesummen gis 3 måneders kreditt.
4. Når 3 måneder var gått (10. juli) betales kjøpesummen til sorenskriver Andreas Album imot auksjonsskjøde.
5. Kjøperen betaler selv auksjonsomkostninger og publiseringsutgifter mm

Poul Amundsen Egeberg som var høystbydende fikk tilslaget på 550 rd. Hellerud gård av skyld 10 Lp tunge med all dens underliggende herlighet av husbygninger med istående 9 stk. jern kakkelovner og en innmurt kobber bryggekjele, samt åker og eng, skog og mark, innen og utengjerdes, intet unntatt, skulle tilhøre Poul Amundsen hans hustrue og barn. Dette auksjonsskjøte uferdiges under min hånd og signete.

Tveten 10. juli 1749.   Andreas Album (L:S:)

1754 utga Jens Schanche en rapport om postgårdene som transporterte posten til og fra Christiania. I vårt område: Nr 11 og 12, Tungebråte og Hellerud (dette kan være Vestre Hellerud), de 2 oppsittere skysser hver sin uke post som kommer fra København. Inngående post kom fra Greverud og ble levert Tungebråte eller Hellerud. Det var 1 mils vei. Det var fra deres gård til Christiania Postkontor de fraktet post. Det var en ½ mils vei. Peder Tungebråte var en av postkarene. Og på Hellerud var enken ansvarlig, de hadde da ikke en fast postkar. Til sammen fikk begge gårdene 1 Riksdaler 48 skilling i året og de slapp skyssplikten som gårder hadde.

1758 Paul Amundsens kone Lisbeth Hansdatter døde på Søndre Hellerud 22. april 1756. De hadde barna: Christopher 22 år, Michael 13 år, Inger gift med Hans Michael Jonsen, Kirsten 20 år og Karie 18 år. Verdien i boet var 288 rd., men gjeld var 296 rd. Dessuten var det jord på Hellerud med 10 lispund tunge⁸.

1758 Jeg underskrevne Paul Amundsen, boende på Gården Hellerud i Aker vitterliggjør på egen og som formynder på mine barns vegne å ha solgt min og barns tilsammen eiende gård Hellerud i Aker beliggende med 10 Lp Tunge i skyld med bygsel, til Ole Augustinussen boende på plassen Kastellet under Gården Nordsæter i Aker, på den måte, at jeg kontant betales 840 rd. og jeg for dette året 1758 nyter til bruk av gården **de 2 små løkker Lille og Store Ringsager kaldet** således som de nå er inngjerdet, uten noen avgift, samt fritt hus på gården i samme tid, og **et sledelass høy på selve gårdens eng**, og en åker til en tønne såkorn. Ole Augustinussen Kastellet har betalt en kjøpesum på 840 rd., og Hellerud gård av skyld 10

---

⁷ Aker skifteprotokoll 1755-61 s. 269b

⁸ Aker skifteprotokoll 1755 – 58 s 253

Lp tunge skal tilhøre Ole Augustinussen Kastelet, hans hustru og arvinger til odel eiendom og rådighet med all den rett og rettighet.

Oslo den 25. mai 1758. Paul Amundsen (L:S:)

Til vittelhed underskriver L. Halmstad   N. D. Fridtzner

Det ble gjort protest mod skjøde⁹.

1761 Ved Ole Augustinussen sin død i 23. mai 1761 var han gift med Karie Jensdatter. Hans bo var på brutto 1183 rdl, og med fratrekk av gjeld var det netto 123 rdl.

Ole Augustinussens barn:

Berthe Olsdatter født 1725, gift med Hans Gregersen, bodde på gården Ljabru.

Maren Olsdatter født 1733, død etter 3 uker

Johannes Olsen født 1734, gift med Marte Carlsdatter, bodde på gården Hellerud.

Jacob Olsen født 1736, ble underoffiser ved Akershuske nasjonale regiment

Ole Olsen født 1739

Maria Olsdatter, født 1742, trolovet med Monsieur Daniel Hansen, bodde på gården Hellerud

1762 Datter av Ole Augustinussen, Maria Olsdatter født 1742, var gift med Daniel Hansen som kjøpte Søndre Hellerud i 1762 fra Karie (enken etter Ole).

Vi underskrevne: Karie Jensdatter, boende på Pladsen Kastelet under Nordseter i Aker, Johannes Olsen Hellerud, Ole Olsen Blomsdorph, og Hans Gregersen Ljabru på min hustru Berthe Olsdatter og svoger Jacob Olsens vegne, tilstår at ha solgt til vår svigersønn og svoger, Daniel Hansen Hellerud, Gården Hellerud i Aker med skyld 10 Lp tunge med bygsel og herlighet, som ved skiftet Karie Jensdatters mann Ole Augustinussen, sluttet 18. desember siste år, for det meste er utlagt til Fru provstinde Wegner for tilgodehavende panteobligasjon og det øvrige som arv tilfaller oss, unntatt 5/84 Lp som kjøperens hustru Marie Olsdatters er påloddet for 5 rd., Daniel Hansen har betalt oss kjøpesum 850 rd. Ved at han innfrir Karie Jensdatters manns panteobligasjon til Fru Wegner 740 rd. og til oss kontant betaler det øvrige med 110 rd. Så skal Hellerud gård følge kjøperen Daniel Hansen, Hustru og Arvinger det være sig aker, eng, skov og mark, innen og uten gjerde, hus og bygninger, intet unntatt. Til bekreftelse Karie Jensdatters laugværge, og min Ole Olsens kurators underskrift, undertegnede dette som vitterlighetsvitner Grønland den 26. mars 1762

1763 ekstraskatt. Hellerud matr. Nr. 137 står under ødegårder med Daniel Hansen og Maria Olsdatter.

I Fredrikshald (Halden) giftet Georg Friedrich Rode seg første gang med med Wilhelmine de Stockfleth. Hun arvet etter en rik onkel blant annet gården Østgaard hvor de bodde. Det var et «stamhus» og eldste sønn arver alt (det ble senere bror til Hans Henrik Rode, William W.).

De fikk barna:

William Walker Rode født 3. september 1765, Hans Henrik Rode født 9. september 1767, Anne Cathrine Rode født 3. oktober 1767 (mulig tvillingsøster eller feil data), Maren Margrethe Rode døpt 15. mars 1770 og Anne Ellonore Rode døpt 2. oktober 1771.

1765 Det ble holdt auksjonsforretning på gården Hellerud i Aker Sogn den 6. september 1765, etter forlangende av Mads Christiansen. Det var gården Hellerud med noe løsøre

---

⁹ Det ble innført i Justis Protokollen folio 249

effekter som ble solgt. Gården hadde en skatteskyld på 10 Lispund tunge i følge skjøde av 1. august 1764.

I følge Mads Christiansen var følgene med i salget: Gårdens tilliggende åker, eng, skog og mark, innenfor og utenfor gjerdene. Samtlige av gårdens bygninger, og de **2 husmanns bygninger**, 10 tylfter hugget tømmer i skogen. Og tilgodehavende husmannspenger hos Ole Ringshus for 2 krav frem til nestkommende Jul, som årlig var på 12 riksdaler. Og for samme tidsrom hos enken Inger Gulbrandsdatter på plassen Sandstuen med et beløp av 6 riksdaler.

Skomaker Sigbrant Lorentsen var der på sin svoger klokker Jens Rings i Larviks vegne. Han sa følgende om odelsretten til gården: På min svoger Sr. Jens Rings vegne, som er odels berettiget til gården Hellerud i Aker herred, som har tilhørte hans avdøde far sorenskriver Ring, må jeg herved til denne kommisjon bekjentgjøre, at min svoger, med det første akter å innløse gården for hva den etter hands far var utkommet, og han forbeholder seg erstatning for forringelsen. Christiania den 6. september 1765.

Sigbrandt Lorentsen sa han ikke aktet ved auksjonen å bruke odelsretten, da den var nedskrevet i dokumentene, så auksjonen kunne avholdes.

Gården blev deretter oppropt for 1200 riksdaler. Det ble bud og overbud. Regiments kvartermester Abildgård var høystbydende med summen 1210 riksdaler. Han bekjentgjorde på stedet at hans bud var på vegne av postkontrollør Schanche i Christiania, som således fikk tilslaget.

Til fattigkassen blev det gitt 2 riksdaler.

Gården Hellerud i Aker herred med sin skatteskyld og bygsel, samt tilhørende eiendom, ble således overført til postkontrollør Herr. kanselliråd Schanche i Christiania den 15. mars 1773. Kjøpesummen ble bekreftet med kvitteringer fra Herr. Kanselliråd Schanche. Således ble skjøtet bekreftet. Christiania den 27. mars 1775.

Det viser seg at det var 2 husmannsplasser under Søndre Hellerud i 1765. Det nevnes i 1758 Store og Lille Ringsaker, altså var det 2 åkrer, men da kun et hus nemlig Ringshus.

1767 Hans Henrik Rode ble født i Halden 9. september 1767 (døpt 13. sept.) han døde 29. desember 1830 på Søndre Hellerud i Aker. Han var sønn av kaptein (senere major) Georg Frederik Rode og Wilhelmine Stockfleth. Familien bodde på Østgaard nær Berg kirke i Halden.

1774 Moren til Hans Henrik Rode, Wilhelmine Stockfleth døde.

1776 Hans Henrik var bare 9 år da faren tok han med fra Halden og reiste til København. Han og broren skulle få militær utdannelse i Land-cadet-academiet. Han ble i 14 års alder pasje hos dansk kongen på Amalienborg slott. I en årrekke var han dette under de skiftende konger. Han gikk videre i sin militære utdannelse og steg i gradene.

Moren til Bent Andreas Knudsen, Oline, ble født 1776. Hun var datter av Simon Hanssønn født 1720 død 1796 (han kom fra plassen Ekornrud under Viken i Eiker) i hans første av tre ekteskap fikk han med hustru Gjertrud Olsdatter datteren Oline.

1778 Rode gikk på Landkadettakademiet i København og ble deretter ansatt som lærer og offiser ved landkadettakademiet i Rendsborg. Han ble gift med Carithe Nicoline født Holst 10.6.1778, som var dansknorsk kongsdatter. Hun var imidlertid født utenfor ekteskap. Hennes egentlige foreldre ble holdt hemmelig av det danske kongehus.

1779 Faren til Bent A. Knudsen, Knut Andersen ble født 10. april 1779. Faren hans var fraktemann Anders Madsen (fra Fjeld, Strømsø) og moren Maren Kristine Knudsen.

1781 Major Georg Friedrich Rode (far til Hans Henrik), giftet seg andre gang med Anne Helene Hoen født 1751 Drammen. Hun var datter av Oberstløytnant Peder Nilsen Hoen. Georg og Anne bodde på Østgaard og hadde 3 barn:
Wilhelmine Rode født 14. mars 1782,
Petronelle Nicoline Rode døpt 7. juli 1784 og
Georgina Frederica Rode døpt 28. februar 1786.

1784 Hans Henrik Rode ble i 1784 Second Løytnant ved Kongens regiment.

1786 Faren til Hans Henrik, major Georg Frederik Rode, døde 10. mars 1786. Som farsarv nevnte Hans Henrik Rode han kun hadde en røketobakksdåse i bly, en slåbrok med damask, et lommeur og en signet. Grunnen til dette var at faren ikke hadde penger og hadde lånt store beløp de siste årene før han døde. Han hadde lånt med familien som kausjonister og pant i hans innbo.

Begge gårdene og masse annet etter den rike onkel Walker Stockfleth d.y. var i følge testamentet til William Walker d.y. overført til Georgs eldste sønn William Walker Rode. Enken etter major Georg Frederik Rode flyttet.

1787 Søndre Hellerud og Ljan overtar postruten etter Vestre Seter og Tødslevseter ¹⁰. Hellerud var da eid av postkontrollør Schanche i Christiania. De fikk 16 Skilling pr. mil (Ljabru fikk kun 10 Skilling).

1790 Hans Henrik Rode hadde i 6 år vært Second løytnant, han ble nå forfremmet til premier løytnant og fikk sin egen avdeling med infanterisoldater.

Hans Henrik Rode spilte fiolin. En gang ble han bedt om å spille bass og det gikk fint. Han likte det faktisk. Han hadde relativt tykke fingre så de passet bedre til bass enn fiolin. Han ble en gang bedt om å spille fløyte. Han fikk det til på et vis, men det synes han ikke noe om. Han var flink og glad i å danse. Fra 35 års alder fikk han en stygg hoste og det holdt han fra å danse.

Det nevnes at han var 65 Sjællandske mål høy. Det vil si ca. 1,70 meter.

Han spilte mye biljard i København i fritiden som ung soldat. Dette ble han frarådet av sine overordnede som mente det var upassende å være i slike miljøer på barer.

Hans mors bror var sjøkaptein Stockfleth som senere var admiral. Han døde i 1818.

1798 Hans Henrik Rode født 1767 i Halden, giftet seg med Carithe Nicoline Holst født 10. juni 1778 død 10. november 1863.

1799 Knut Andersen og Oline Simonsdatter gifter seg i Skoger kirke 12. oktober 1799.

---

¹⁰ Finn Erhardt Johannesen.

1800 Hans Henrik Rode ble Kaptein ved Holsteinske Infanteri Regiment og adjutant hos Prins Fredrik av Hessen.

Knut Andersen og Oline Simonsdatter får sin første sønn Simen Knudsen som ble døpt 27. april 1800 i Bragernes kirke (Simon var Broren til Bent A Knudsen).

1801 bodde postfører Ole Larsen født 1779 på Søndre Hellerud. Han var gift med Berthe Johannesdatter som var født 1761.

På Sandstuen bodde husmann (uten jord)¹¹ Nils Olsen født 1748 og kona Marthe Olsdatter født 1746, samt deres datter Margrethe Nilsdatter født 1781.

På Ringshus bodde husmann og jordbruker Erich Olsen født 1741 og kona Ingeborg Christophersdatter født 1747, samt deres datter Karen Erichsdatter født 1792.

Faren til Bent Andreas Knutsen, tømmermann Knut Andersen kjøper en eiendom 4. mars 1801 fra Rød gård. Han betaler 199 Rd. for eiendommen som fikk navnet Bakken¹².

1803 Bent Andreas Knutsen ble født 15.2.1803 (døpt i **Bragernes kirke 27.02. 1803**) Bent var sønn av tømmermann Knut Andersen og hustru Oline Simonsdatter fra Sundland. De bodde på plassen Bakken som var utskilt fra Rød i Nordre Jarlsberg. (Det vil si Skoger Herred som strakte seg inn i det vi i dag kaller Drammen). Bakken var en liten plass nede ved Li, som ligger ved vannet. Knut Andersen hadde denne plassen Bakken fra 1801 til 1844 når sønnen Bent Andreas Knutsen overtok.

Faddere i dåpen til Bent var: Kari Toresdatter, Ingeborg Olsdatter, Halvor Lagesen, Fredrik Kain og Nils Simensen (bror av Oline).

B A Knudsen het **Bent** og ikke Bernt. Navnet Bent brukes ved dåp, konfirmasjon, når han flytter fra kirkesognet Bragernes og når han gifter seg. I tillegg brukes en variant av Bent på hans datter. Bent hadde en Bror Simon født i 1800.

1803 Hans Henrik Rode hadde graden Generaladjutant-Løytnant. Han var frem til 1808 lærer og Inspeksjonsoffiser ved Militærinstituttet i Rendsborg¹³.

1808 Hans Henrik Rode ble Major og Overadjutant.

1809 Hans Henrik Rode ble Oberstløytnant. Han deltok også i kampene med og mot Napoleon. Han solgte sine møbler og forlot Rendsborg dette året.

Prins Frederik av Hessen dro til Norge i følge med sin adjutant, Oberstløytnant Hans Henrik Rode. Prins Frederik ble utnevnt til visestattholder, og Rode ble hans overadjutant og generalkvartermesterløytnant. Dermed kom Hans Henrich Rode til å stå i første rekke blant de menn som skulle komme til å spille en viktig rolle under og etter unionsoppløsningen med Danmark.

1810 Det har vært hevdet at Hans Henrik Rode og familien kom til Christiania (Aker) i 1812. Det vi vet med sikkerhet er at den 24. november 1810 ble datteren Eva Caroline Rode skrevet

---

¹¹ Det vil si at han ikke leier noe jord til eget bruk.

¹² Tinglyst 4. februar 1802.

¹³ I dag en tysk by, den gang var den dansk.

inn i Oslo Hospital kirke. Hans Henrich Rode bosatte seg på Søndre Hellerud, som han senere kjøper.

1812 Moren til Bent, Oline Simonsdatter døde 4. februar 1812. Hun var 40 år gammel. Faren Knut Andersen har eid plassen Bakken fra 1801 og har den frem til 1844. Bent overtar og eier plassen Bakken til han selger den i 1857 til kirkesanger Knut Schartum.

1814 Hans Henrik Rode ble utnevnt til overadjutant. Han var til stede ved stormannsmøtet på Eidsvoll (ofte kalt Notabelmøtet) den 16. februar 1814.

Under felttoget i 1814 kommanderte han som oberst og generaladjutant-løytnant en brigade på 2 000 mann i området mellom Elverum og Flisa. De var ikke i kamp, men var en sikring på flanken. Samme høst ble han utnevnt til generalkrigskommissær for land- og sjøetaten.

Rode innleverte til Stortinget en oversikt med bemerkninger om: Kan krigen med Sverige fortsettes til fordel for Norge? En av elementene var at krigen ikke ville være helt håpløst.

1815 Gifte mellom ungkar Lars Svendsen Brynd og jomfru Tolline Frederike Walcke. Brudgommen var 25 år, og bruden 28 år. Dette er foreldre til Fredrik Bryn som blir gift med Caroline Marie Knudsen.

1817 Bent Andreas Knudsen konfirmeres i Bragernes kirke. I kirkeboka står det at han kom fra: Rødseie landslægt i Nordre Jarlsberg. Det vil si fra plassen bakken under Rød gård rett ved Gulskogen i dagens Drammen. Og lansens slekt da dette var utenfor byen.

1818 Fredrik William Rode (16 år) som bor hos sin onkel oberst Rode på Hellerud, ble konfirmert 17.5.1818. Han var sønn av avskjediget Kaptein William Walker Rode og Catharine Calmeier, som var flyttet til ...¹⁴

Oberst Rode skrev sine militære memoarer i 1818. Han nevner at han startet sin militære karriere i 1785 og avsluttet i 1814. Etter dette var sverdet skiftet ut med pennen og han jobbet på kontor. Han nevner at han hadde en høyde på 170 cm ¹⁵.

Datter av Oberst Rode, Wilhelmine Carithe Rode og kusinen Caroline Christiane Adofine Tybring ble konfirmert i Drammen 29.3.1817. Caroline var datter av Petronelle Rode halvsøster til Hans Henrik Rode. Petronelle var gift med presten Søren Tybring i Drammen. Fra 1802 var han utnevnt til sogneprest i Bragernes. Han innehadde dette embetet til han døde i 1822.

Hans Henrik Albert Rode blir døpt 23.7.1818 Oslo Hospital, sønn av Oberst Hans Henrik Rode og hustru Carithe på Hellerud.

1819 Hartvig Tambs Ørum kjøper Søndre Hellerud Gård ved offentlig Auksjon den 25. Januar 1819 for 5000 norske Specier.

---

¹⁴ Står ikke mer i kirkeboka, kun prikker.

¹⁵ 60 Sjællandske mål

1821 Konfirmeres Eva Caroline Rode i Oslo Hospital kirke 13. mai. Det opplyses at hun var født 28. mars 1804 i Rendsborg i Danmark (det er i dag i Slesvig i Tyskland) Hun ble døpt 12. april 1804.

Withe Sophie Elise Frederikke blir døpt 20.3.1821 Oslo Hospital, datter av Oberst Rode og hustru Carithe.

1823 Bent Andres Knudsen ble utmeldt av kirkebok i Bragernes da han reiste til Christiania 21 år gammel.

Bent Knutsen kom til Hellerud som gårdskar og var gårdsbestyrer for Oberst Rode.

1824 Hans Wilhemsen får kontrakt på Prinsdal skysstasjon for 5 år 12.12.1824. Han skulle holde 10 hester med fornødne redskaper til befordringer. Samt 8 reservehester. Avstanden fra Christiania var 1 mil og videre til senere anlagte Skydsjordet 1 ¼ mil.

Fra nett: Kongeveien var egentlig den Fredrikhaldske Hovedvei og gikk fra Kristiania til Østfold og videre gjennom Sverige og ned til København. Øvre Prinsdal Gård fungerte som fast skysstasjon for de reisende frem til 1862 da Mosseveien overtok som ny ferdselsåre.

1825 Hartvig Tambs Ørum selger Søndre Hellerud til S. T. Hr. Oberst, General-Krigs-Kommissær og Ridder Hans Henrik Rode for 5000 Spd.

Det medfølger: 2 hester, 4 kuer, 2 kalver, 2 sauer og 2 lam, 1 sauebukk og 1 gris.

Det lå en **låve i nord** hvor høyet som var unntatt lå lagret. (Nordre Hellerud med låve lå i dagens Bernt Knutsens vei 12).

1826 Henriette Nicoline Rode (datter av Oberst Rode) ble konfirmert i Oslo Hospital kirke den 1.10.1826 ¹⁶.

Caroline Marie Knudsen ble født 3. juni og døpt 5. juni 1826. Hun ble født på Kvinneklinikken på Rikshospitalet som var helt ny. Foreldre Bent Andreas Knudsen (her feilskrevet Nilsen) og Johanne Cathrine Christiansdatter, som ikke var gift.

1828 Hans Wilhemsen hadde økonomiske problemer og det ble holdt auksjon for eiendeler på Gjestgivergården og Skysstasjon i Prinsdal 30. mai 1828. Han hadde hatt kontrakt på skyss fra 31. januar 1825. For skyss fikk han årlig 100 spd, og i tillegg for høy 60 spd og til havre 50 spd utbetalt av Amtmannen. Han fikk beholde skyssen på Skydsjordet frem til 1. juli 1830.

Tømmermann Simen Knutsen bror til B A Knutsen døde av tæring i Drammen 2.5.1828

1829 Henriette Nicoline Rode (datter av Oberst Rode) forlover seg 20. februar 1829 i Aker Kirke. Samme år gifter hun seg i Oslo Hospital kirke med Gustav Adolf Lammers født 1802, han var fra blant annet fra Trondheim. Hans far var militær så han hadde flyttet en del.

---

¹⁶ Side 499 Oslo Hospital kirkebok

19.7.1829 Bent Andreas Knutsen født 1803 (26 år) giftet seg første gang med stuepiken til Oberst Rode Johanne Cathrine Christiansdatter (27 år). De hadde allerede en datter Caroline Marie født 1826.

Forlover var Oberst Hans Henrik Rode og Christian Andre Pedersen. Bryllupet ble holdt på låven på Søndre Hellerud.

Det ble dekket langbord og i den ene enden sto desserten, som var stikkelsbærgrøt med fløte. Spillemannen ble sittende her og han tok til seg av grøten, som han fant så behag i. Man prøvde og by han noe annet, men han svarte hver gang til de andres ergrelse: "Takk, takk, jeg holder meg til ertene". Dette ble i ettertid et kjent sitat som ble brukt i familien til Bent Knutsen. (Han fikk 2 sønner i første ekteskap, det var Johan Martin og Carl Christian).

På denne tiden ble Prinsdal Skysskafferi ledig og flere interesserte meldte seg. Men det trengtes et pengeinnskudd og gode vitnesbyrd. Bent Knutsen reiste dit sammen med Oberst Rode. Det var mange aspiranter og de ble ropt opp en etter en. Da det ble spurt hvem som garanterte for Bent Knutsen, svarte Oberst Rode at det gjorde han. Bent Knutsen fikk så jobben ved hjelp av den innflytelsesrike og berømte Oberst Rode.

Den 1. september 1829 fikk Bent Andreas Knudsen kontrakt for Prinsdal Skysstasjon for 10 år. Han skulle holde 8 hester og 8 reservehester. Fra 16.2.1830 fikk han også ansvaret for Skydsjordet (ved Nordby) i 9 år, med 6 hester og fornødne reservehester. Han fikk for Prinsdal 70 spd, og i tillegg til høy 35 spd og til havre 30 spd. Til Skydsjordet fikk han $\frac{3}{4}$ av dette. Og han fikk betalt av de reisende. Samtidig drev han gjestgiveriet¹⁷.

1830 den 29. desember døde den 63 år gamle generalkrigskommissær Hans Hendrich Rode på Hellerud¹⁸.

Ved Oberst Rodes død i 1830 overtok hans enke gården.

Han har gitt navn til Oberst Rodes vei. Denne veien het først (fra 1922) Hans Henrik Rodes vei, men ble senere omgjort. Dagens navn Oberst Rodes vei ble vedtatt i 1938.

Hans Henrik Rode født 1767 i Halden, var gift med Carithe Nicoline Holst født 10. juni 1778 hadde barna:

- Wine født 1799 og død 1800¹⁹.
- Frederik Rode, født 23.3.1800 født København, Danmark. Ble prest i Talvik.(død 24.10.1883) Han har gitt Rodeløkka sitt navn. Han satte opp sitt sommerhus der.
- Johanne 13.9.1801 født og død samme år.
- Wilhelmine Carithe født 13.7.1802 død 16.11.1849 ugift. (Hun ble kalt tante Mine av Larissa. Tante Mine tok seg av Larisa og ble hennes fostermor etter at moren hennes Caroline Tybring gift Clausen døde i 1832)
- Eva Caroline Rode født 28. mars 1804 i Rendsborg i Danmark (nå Tyskland). Hun døde 6.11.1876.
- Georg Wilhelm Rode, født 9.2.1806 (død 1.10.1831, på Stod i N. Trøndelag)
- Henriette Nicoline Rode født 1810 gift med Gustav Adolph Lammers den 20. februar 1829. Hun døde i 1898.

---

¹⁷ Kilde: dep. tidende 1830.

¹⁸ Begravet Oslo Hospital 10. januar 1831

¹⁹ Delgobes notat

- Christian Ludvig Rode født 1.9.1812 Frederiksberg, Danmark
- Hans Henrik Albert Rode ble døpt 23.7.1818 Oslo Hospital. Han hadde en sønn med samme navn født 1864.
- Withe Sophie Elise Frederike blir døpt 20.3.1821 Oslo Hospital.

Larissa Susanne Nicoline Clausen født 27.9.1830. Døpt 29.8.1831 Bragenes. Hun var datter av Caroline²⁰ Tybring gift Clausen. Faren til Larissa var Lars Clausen.

1831 Bent Andreas Knutsen og kona Johanne Cathrine Christiansdatter fikk et dødfødt barn 12. Februar 1831 på Kvinneklubben på Rikshospitalet. Så det ble navnløst.

1832 Bent A. Knudsen fikk en datter som ble oppkalt etter faren: **Bentine** Andrea født 30. mai og døpt 30. august 1832. Bent var på den tiden forpakter på Kullebunden står det i Kommunal folketelling. Han var nok på Prinsdal Øvre (nær Kolbotn).

1833 Vi finner i folketelling 1833 fru Rode, 54 år og hennes 2 døtre. Student Chr. Ludvig Rode og 2 barn.

Jørgen Johnsen, 29 år drev (forpaktet) gården. Han var gift med Elen Hansdatter, 24 år. De hadde 1 barn. De hadde en tjenestepike som het Inger Halgrimsdatter, 16 år.

I tillegg finner vi Ingebrikt Mikkelsen, 27 år, Johanne Hansdatter, 24 år, Helene Torstensdatter, 17 år og Inger Halgrimsdatter.

På Prinsdal Øvre var (Bent) Andreas Knudsen (han benevnes dette også i 1840 – 42 og alder var rett) han var gjestgiver og stasjonsholder, det vil si driver skystasjon.

1834 Carl Christian, sønn av Bent Andreas Knudsen og Johanne Cathrine Christiansdatter, ble født 18. mai og døpt 22. juni 1834.

1835 finner vi Mathea Eriksdatter, 13 år og Louise Clausen, 5 år, plasseringsbarn. Dette var Larissa Susanne Nicoline Clausen født 1830. Hun ble i sin tid gift med Statsagronom C. H. Jensenius som arbeidet på Abelsø gård med undervisning. Larissa skrev en artikkel om forholdene på Søndre Hellerud som sto i Nordstrands Blad 1944. Larissa Susanne var datter av Caroline Christiane Adolfine Tybring født 1803 gift med Lars Clausen. Caroline som døde 1832 var datter av Petronelle Nicoline Rode født 7.7.1784 (halvsøster av Hans Henrik Rode). Petronelle ble gift med Søren Tybring som var prest i Drammen. Han var blant sendemennene som **deltok på Eidsvoll i 1814**.

1836 finner vi Fru Rode og hennes 2 døtre, samt Sofie Rode. Tjenestefolkene Lars Hansen, 20 år, Helene Tollefsrud, 21 år og Oline Mikkelsen, 21 år. Tjenestefolk: Torsten Olsen, 16 år, Ingeborg Torgersdatter, 20 år.

Samme år ble Bent Andreas Knutsens sønn Johan Martin født 17.9.1836 og døpt 13. november. Familien bodde da på Øvre Prinsdal.

1838 Eier av Øvre Prinsdal gård var Fru Ingier (Bent Andreas Knudsen leide og drev skystasjon og gjestehus)

---

²⁰ Carolines mor var Petronelle Rode halvsøster av Oberst Rode.

1840 Bent Andreas Knutsen gjorde det antakelig godt som skysskaffer, for den 31.12. 1840 kjøpte han Søndre Hellerud. Dette var 10 år etter at Oberst Rode var død.
(Øvre Prinsdal gård brandt ned 19.1.1990. De gamle hus og stall fra 1700 tall er borte).

Fru Rode var her fortsatt i 1840, tjenere var Lars Hansen, 22 år, Anne Amundsdatter, 29 år og Hellene Thorstensdatter, 24 år.

Forpakter Jørgen Johannesen, 37 år med kone, 39 år og deres 4 barn.

Tjenerne Even Larsen, 19 år, Marthe Jørnsdatter og Marthe (Mathea) Eriksdatter.

1841 enken etter Oberst Rode, Carite N, solgte Hellerud til Bent A. Knutsen etter å ha eid den i ca. 10 år. Salgssummen er 5000 Spd. Summen var inklusive pantegjeld. Det ble utstedt en obligasjon til Fru Rohde på 2000 spesidaler.

Bent Andreas Knudsen hadde vært gårdsbestyrer i en årrekke på Søndre Hellerud. Han reiste fra Drammen i 1823 og fikk barn på Hellerud i 1826. Det tyder på at han kom i 1823 - 24.

Bents kone **Johanne Cathrine Christiansdatter døde** 5. juni 1841 (skifte var først i 1847)

Bent A Knudsen og Johanne Cathrine Christiansdatter hadde barna:

Caroline Marie Knudsen født 3. juni og døpt 5. juni 1826.

Et dødfødt navnløst barn 12. Februar 1831 på Kvinneklubben på Rikshospitalet.

Bentine Andrea Knudsen født 30. mai og døpt 30. august 1832.

Carl Christian født 18. mai og døpt 22. juni 1834.

Johan Martin Knudsen født 17.9 1836 og døpt 13. november.

Caroline Marie Knudsen ble konfirmert i 1841 i Oslo Hospital kirke. Foreldre Bent Andreas Knudsen og Johanne Cathrine Christiansdatter.

På Prinsdal Øvre var (Bent) **Andreas Knudsen** i 1841 (han benevnes kun Andreas også i 1833 – 40 og alder var rett) han var gjestgiver og driver skysstasjon.

Barn: Carl Christian 13 år, Johan Martin 11 år og Caroline Marie.

1843 Kaptein Georg Wilhelm Rode (sønn av oberst Rode) gifter seg 1.1.1843 med Maria Catharina Einersen.

På Hellerud finner vi husmann Torsten Evensen, 57 år, med kone Kristine Torgersdatter, 54 år, samt barna Sørine 11 år og Juliane 9 år. I tillegg Karen Jørgensdatter, 24 år og Mari Gundersdatter.

Etter å ha kjøpt gården Søndre Hellerud i 1841 bodde fortsatt Bent Knutsen på Øvre Prinsdal og flyttet først til S. Hellerud i 1843. (Var med i folketelling 1843 på Prinsdal Øvre)

Bent Knutsen var med å stifte Aker Sparebank. Det var hovedsakelig bønder i Aker som sto bak stiftelsen. Han var medlem av direksjonen fra 1843 til 1857. Bent Knutsen var også aktiv innen kommunestyret i Aker. Han var medlem av Aker formannskap fra 1839 til 1841 og fra 1849 til 1859. Forlikskommissær ble han valgt til i 1848.

Auksjon

Samme året holder Bent Andreas Knutsen en auksjon på Søndre Hellerud lørdag 18. mars 1843 klokken 11 formiddag. Ved den Fredrikhaldske hovedvei i Aker. Det skal selges avling bestående av høy, havre og råhalm, rug og god såhavre og gode poteter samt 10 favner vinterved, hvilket selges med 6 måneders kreditt.

1844 Om plassen Bakken som var utskilt fra Røed i Nordre Jarlsberg (Vestfold). Det vil si Skoger Herred som strakte seg inn i det vi i dag kaller Drammen. Faren til Bent, Knut Andersen, hadde denne plassen Bakken fra 1801 til 1844 når sønnen Bent Andreas Knutsen overtok. Bent var eier frem til 1857, da solgte han til kirkesanger Knut Schartum for 465 spd. Sundland hvor moren til Bent kom fra lå litt syd for Bakken.

1846 Caroline Marie Knudsen giftet seg 2. Nov 1846 med kjøpmann Frederik Brynn i Oslo Hospital Kirke. Han var født 2. november 1821 døpt i Vestre Aker 26. desember 1821 og var sønn av Lars Svendsen Bryn og Tolline Fredriksdatter. (De tar senere navnet Brown i USA)

1847 holdes skifte etter Johanne Cathrine Christiansdatter, Bent Knutsens avdøde kone. År 1847 den 12. juni i følge rekvisisjon fra Bent Knudsen, som har sittet i uskiftet bo etter sin avdøde hustru Johanne Cathrine Christiansdatter som døde 5. Juni 1841. Det ble avholdt takst på hans gård Hellerud i Aker med alt innbo. Forretningen ble administrert av R. A. Dahl i Sørenskriverens forfall. Dødsbo enkemannen Bent Andreas Knudsen var til stede.

Vurdering:

4 hester, 6 kuer og en Kalv

I Drengestuen: 1 Høvelbenk og snekkerredskaper,

I Vognskuret: 3 Høysledevogner, 2 Harver, 1 Arbeidsvogn, 1 Karjol, 1 Karjolsete, 4 gl Sadler m.m.

1 Bredslede, 1 Spisslede, 4 Langsleder, 4 Arbeidskjerrer, 2 Reisekjerrer

1 Plog, 1 Ekstirpator, 1 Valseharv, 3 Ploger 1 Åkerrull, 1 Hakkemaskin

1 Smiebelg, 1 Ambolt, 1 Skrustikk m. fl. Smieredskaper, 3 Saltebelger med lokk

1 Kobberkjele, 9 stk. Skilderier, 1 Sofa med puter og betrækk 1 Dusin stoler

2 Frokostbord, 1 Speil i mahogni, 1 Hjørneskap, 1 Kommode

1 Sofa med puter, 6 Trestoler, 1 rundt bord, 1 Dus. Sølv spiseskeer, 6 Spiseskjeer,

12 Teskjeer, 2 Dus. Vinglass, Endel glass, 2 Dus. kopper, Te og kaffekanne

6 Trestoler, 1 Speil 6 Skilderier, 1 Sofabenk, 1 Skap, 1 Bord, 5 Trestoler

1 ½ Dus. kniver, 1 Kjøkkenbord og krak, 5 Gryter, 2 Kaffekjeler, 1 Ganglykt,

4 Tinnfat, 2 Dus. Tinn tallerkener, 2 Tariner 1 Kaffekanne

Endel blikktøy, 5 Dus. og 10 Tallerkener, 2 Lokkefat 2 Stekefat

og endel stentøy, 1 Bord, 4 Skilderier og 12 Hengekrakker

1 Speil 6 Skilderier, 1 Kiste.²¹ Sum 461 Spd

Enkemannen foreviste et gjeldsbrev av 28. desember 1846 hvor Handelsborger Fred. Brynn skylte boet 300 Spd. Videre et Skiftebrev av 20. april 1844 hvor boet eide plassen Bakken under Røed i Nordre Jarlsberg, det var barndomshjemmet til Bent A. Knudsen i Skoger Herred rett ved Gulsbogen i Drammen. B. A. Knudsen, Frederik Brynn og Vergen blev enige om å sette eiendommen til 200 spd.

---

²¹ Listen var lenger, men jeg har tatt med det viktigste.

Etterpå besiktiget man boets gård Hellerud Matrikkel nummer 187 av skyld 5 daler 29 Skill. Eiendommen med hus, mur og naglefaste innretninger samt underliggende herligheter ble av den ene mann taksert for 6500 Spd, men den andre av fogden først oppnevnte mann, blev taksert for 6000 Spd.

Imot denne Takst forbeholdt Fred. Bryn sig rett til overtakst, han skulle bestemme seg innen 14 dager.

Knudsen oppgav følgende til utgift:

1. Opplysningsvesenets fond efter panteobligasjon	1000 Spd
2. Fru Rohde rest efter obligasjon	800 "
3. Knud Andersen Bakkens Arvinger	<u>50 "</u>
	= 1850 Spd

Fra skiftet ser vi at 3 av barna var i live: Caroline Marie Knudsen (gift Brynn som senere ble Brown), Carl Christian og Johan Martin Knudsen. Sønnene arver 1007 spd hver og datteren 503 spd, døtre arvet halvparten av sønnene på den tiden.

1849 Carl Christian Knudsen ble konfirmert i april 1849 i Oslo Hospital kirke.

1850 En parsell på 50 mål, som ble kalt Kolsrudjordet, ble solgt av eierne av Lambertseter gård til Bent Knutsen på (Søndre) Hellerud i 1850 for 66 spd.

Denne parsell som inneholdt Kolsrud husmannsplass gis navnet **Kolsrudjordet** og skilles ut som egen del i matrikkelen med løpenummer 265 b (nytt matrikelnummer 159/2). Det var 40 mål dyrket mark og 10 mål udyrket. (Kolsrudjordet med skyld i 1863 på 2 ort og 5 shilling ble lagt til Hellerud som hadde en skyld på 4 daler 1 ort og 20 skilling).

Bent Knutsen eide Kolsrudjordet frem til sin død i 1873, og hans enke overtok så denne eiendommen.

1853 Under koleraepidemien i 1853 ble det tilsatt en lege i hvert distrikt som en forholdsregel. I vårt distrikt ble denne legen stasjonert på Søndre Hellerud.

1855 Lambertseterveien ble anlagt i 1855. Eieren av Søndre Hellerud, Bent Knutsen, og eieren av Lambertseter, Richard Benneche, samt eieren av Østensjø, Halvor Tveter bekostet den delen av veien som gikk opp bakken fra Søndre Hellerud til Lambertseter. Over Hellerudåsen sto det i kommunens arkiver. Denne biten var viktig for at veien skulle bli fullført. Dette var en bakke på bare 152 meter. Tidligere gikk det kun en krøttersti nordover fra Søndre Hellerud til området ved dagens Mylskerudveien og så østover langs jordene til Lambertseter gård. Den nyanlagte veien fikk stort sett den traséen den har i dag. På folkemunne ble det sagt at man ikke trengte denne veien.

Det ble sagt at veien ikke hadde annen nytte enn at de gode venner Hans Woxen på Manglerud, O. F. Wold på Skøyen, Bent Knutsen på Hellerud og Halvor Tveter på Østensjø fikk lettere anledning til å treffes for å spille polskpas (kortspill). En annen vei som gikk fra Bryn til Lambertseterveien ble kalt polskpas veien på folkemunne.

1857 Bent Andreas Knutsen selger 27.2.1857 plassen Bakken under Rød gård i Skoger (Nordre Jarlsberg). Han har arvet Bakken etter sin far i 1844. Bent hadde bodd de første 23 år av sitt liv på Bakken. Hans bror Simen født 1800 døde i 1828.

Bent solgte til kirkesanger Knut Schartum for 465 spd. Knut kjøpte opp mange eiendommer i området, og i dag er en vei der oppkalt etter han.

1859 Enkemann Bent Knutsen giftet seg andre gang i Aker kirke 9.8.1859 med Olava Kristiane Olsen født 27.2.1830 på Igelsrud ved Østre Toten (Nær Kapp). Hun var datter av gårdbruker Ole Johansen og Petrine Olsdatter Igelsrud. Forlovere når Bent Knutsen giftet seg var R. Benneche og H. P. Knutsen. Olava Kristiane kom til Hellerud og var først husholderske for Bent Knutsen. Hun var 19 år og han 56 år når de giftet seg.

De fikk 4 døtre:

Inga f. 1859, men hun døde ganske tidlig (før 1872).

Klara Oleane født i 1862, hun ble gift med J. A. Asbjørnsen,

Olga Andrea født i 1864, hun giftet seg med Hansen fra Bekkelaget. De kjøpte gården Rotheim i Nes på Romerike, flyttet dit og tok navnet Rotheim.

Inga Alvilde født i 1872, ble gift med postmester Georg von Krogh og bodde til sin død i Parelusveien nr. 2. De hadde et barn, Margarethe som døde 14 år gammel.

1861 Ungkar Carl Christian Knutsen som var 27 år døde av tæring 26.8.1861 og ble begravet 31.8.1861 Østre Aker kirke.

1863 Oberstinnen Carithe Nicoline Rode døde 10.11.1863 (på hjørnet av Øvre Slottsgate og Tollbugata) hun var 85 år gammel. Det tyder på at hun falt om på gaten. Begravelsen ble holdt i Trefoldighets kirke 10.16.1863.

1865 Eva Karoline Rode 62 år, bodde hos sin bror Fredrik Rode i Lier.

Vi finner Bent Knutsen i folketellingen 1856, han var da 65 år og oppgir fødested Drammen. Han var gårdbruker og selveier med bosted på Søndre Hellerud. Han var gift med Olava Kristiane. Vi finner også barna: Johan Knutsen, 29 år, Inga, 7 år, Klara, 4 år og Olga A., 1 år. Broren til Johan Knutsen het Carl Christian, han ser vi ikke her. Han døde i 1861.

I tillegg finner vi tjenesteguttene Olav A. Andersen, 23 år og Olaus Olsen, 16 år. De 2 tjenestejentene Stina Pedersdatter fra Sverige, 23 år og Randi Andersdatter fra Gol, 29 år. Det var 4 hester, 14 kyr, 5 sauer og 4 griser på gården Søndre Hellerud.

Bent Knutsen var med i byggekomiteen for Nordstrand Kirke. Det ble vurdert om kirken skulle bygges på en av tomtene i sognet. Valget falt til slutt på Lensmannseter og Munkerud, som området het hvor kirken og kirkegården ligger i dag. Grunnsteinsnedleggelse 1.5.1865. Tilstede arkitekt J. W. Jordan, byggmester A. & H. Lenschau. Tilsynsmenn: H. Ingier, Ljan, Bent A. Knutsen, Søndre Hellerud gård, Nicolai E. Haraldstad, Nordseter gård. Kirken sto ferdig i 1866 og kostet 7439 spesidaler og 62 skilling, hvorav 500 spesidaler var for tomten. Bent Andreas Knutsen ligger gravlagt rett nedenfor inngangsdøren på en fredet plett som en gest for hans innsats sies det.

1866 Datteren til Bent Knutsen, Klara Knutsen flyttet til Sandstuen da hun gifter seg med Johan A. Asbjørnsen. Eiendommen Sandstuen var på ca 30 mål og dette var den aller nordligste del av eiendommen Hellerud. Det lå mot Brannfjell i dagens Sandstuveien (27 – 29), se 158/3.

Klara Oleane f. 18.2.1862, død 04.12.1927 og gravlagt på Nordstrand Kirkegård. Hun giftet seg med sjøkaptein Johan Alfred Asbjørnsen,

1867 avholdes branntakst på Søndre Hellerud. Sandstuen og Ringshus kommer nå for første gang med i gårdens takst for å komme med i brannforsikringen. Kolsrudjordet hadde vært med i tidligere takster. Vi ser i branntakst på gården Hellerud fra 1867 at det var 5 bygninger, samt plassene Kolsrudjordet, Ringshus og Sandstuen.

1868 Nordre Hellerud ble utskilt fra (Søndre) Hellerud av Bent Knutsen i følge skylddeling av 11.07. 1868. Nordre Hellerud fikk nummer 158/2, senere fikk området hvor gårdsbygninger lå nytt nr. 158/14 og til slutt fikk parsellen nr. 158/53. Da var det kun igjen 8 mål tomt og gårdens våningshus og låve som lå i dagens Bernt Knutsens vei 12.

Søndre Hellerud beholdt rettigheter til en dam (som lå ved dagens Hyggeveien 11) ved skylddelingen 11.07. 1868, dvs at den nordre delen av gården ble fraskilt og fikk navnet Nordre Hellerud. Dammen ble derimot tilhørende Søndre Hellerud. Dammen var et naturlig oppkomme (vann ile) som ble gravet ut til en stor dam. Den hadde også et tilsig fra en liten bekk fra området ved Sandstuen. Den har nok vært brukt til vanning av den nordre del av eiendommen samt vann til dyra på beite. Søndre Hellerud hadde også et par små dammer litt syd for gårdsbygningene.

Bent Knutsen på Søndre Hellerud hadde i 1868 en formue på 7000 spesidaler og hans sønn Johan Knutsen hadde en formue på 1000 spesidaler.

Johan Martin Knudsen giftet seg 22.10.1868 med Nicoline Holmsen Larsen. Hun var 25 år og datter av Holm Svendsen på Siggerud gård²². Johan M. Knutsen giftet seg inn på Siggerud Gård og flyttet dit.

1869 Gården Søndre Hellerud lå 5/8 mil fra Kristiania. Skattematrikkelen beskrev gården slik: 5 hester, 14 storfe, 2 ungfe og 2 svin på gården. Arealet var på 270 mål innmark, som bestod av lermuld på lergrund. I tillegg var det 85 mål jord som bestod av mindre god lerjord tildels sandblandet. Skog og havnegang for dyrene bestod av 574 mål. (Dyrkbar jord ifølge matrikkel av 1869 var 355 mål pluss Kolsrudjordet på 40 innmark og 10 mål udyrket jord. Det ble hugget 2 tylfter tømmer og 58 favner ved.

1870 Den 11.07. 1870 solgte Bent Knutsen Søndre Hellerud 158/1 til sønnen Johan Martin Knutsen.

Broren Carl Christian Knutsen som var død 21.08. 1861 tilfalt det 400 spesidaler. Etter farens død betales 5 % rente til søsteren Caroline Knutsen så lenge hun lever. Videre en panteobligasjon på 2214 spesidaler, og en panteobligasjon til broren Carl Christian Knutsen på 1000 spesidaler. Den ene halvdel av 1471 spesidaler blir å innbetale 3 år etter farens død. Kjøperen Johan Martin Knutsen overtar alle skatter og avgifter fra januar 1868. Han forplikter seg videre til å holde den anlagte vei fra Nordre Hellerud til Lambertseterveien og delta i vedlikehold. En vannledning fra en dam i nord til Søndre Hellerud kan reguleres og om nødvendig utvides med 6 alen i nordlig retning.

---

²² Min. kirkebok. Kråkstad 1858 – 1870.

1873 Bent Knutsen døde i 1873, begravet 9.4.1873, han ligger på Nordstrand kirkegård nedenfor inngangen til kirken²³.

Den ene sønnen fra første ekteskap, Johan M. Knutsen, hadde overtatt Søndre Hellerud. Enken Olava Kristiane Knutsen overtok og flyttet til Nordre Hellerud som allerede var utskilt som egen eiendom.

1874 Johan Martin Knudsen solgte 7.02. 1874 Søndre Hellerud til J. C. Dahlin for 12.000 spesidaler.

1875 Folketellingen viser at Hans Schierø var forpakter av Søndre Hellerud. Han var født i 1810 og gift med Jeanette Lund f. 1827. De hadde sønnen Aksel Rantzan Schierø født 1855. De hadde også 2 døtre. Det bodde en tjenestejente og en jordarbeider her på Hellerud. Eier var J. C. Dahlin. I drengestuen bodde Hans Kristian Andersen som var husmann uten jord. Han var født i 1845 og var gift med Sofie Andersdatter f. 1847. De hadde en datter. I tillegg bodde en tjenestejente og en losjerende her. Totalt bodde det nå 12 mennesker på Søndre Hellerud. De hadde **3 hester, 2 kuer, 4 kalver, 1 sau og 1 gris** på gården.

Datteren til Bent Knudsen, Caroline Marie Brown, bodde i Øvre Slottsgate 25 sammen med sin pleiedatter Hulda Marie Brown født Hansen i 1864²⁴.
(Caroline ble gift Brynn i 1846. Hun og mannen tar navnet Brown. Det ser ut som de emigrerte til Amerika, men at bare hun kom tilbake).

1876 Eva Caroline Rode (datter av Hans Henrik Rode) hadde mye av livet bodd sammen med sin bror presten Fredrik Rode. Hun døde barnløs og ugift 6.11.1876.

1877 Johan Martin Knudsens kone Nicoline Holmsen Larsen på Siggerud gård døde. Johan Martin Knudsens og Nicoline Holmsen Larsen hadde barna:

- 1869 Johan og Nicoline datter Thekla Cathrine Johannesdatter
- 1870 Johan og Nicoline datter Inga Alvilde Johannesdatter
- 1871 Johan og Nicoline sønn Carl Johansen (arver moren kr 7230)
- 1872 Johan og Nicoline datter Sigrid Johannesdatter (arver moren kr 7230)
- 1875 Johan og Nicoline datter Aagot Johannesdatter (arver moren kr 7230)
- 1876 Johan og Nicoline datter Astrid Johannesdatter 20.10.1876

Gården Siggerud i Ski Sogn, matrikkel 105 bruksnummer 154 av skyld 14 daler og 5 skilling, ble taksert til kr. 62 000 i 1877.

Datteren Sigrid ble gift Stendahl, og datteren Aagot ble gift Lunder, og med sønnen Karl.

Det sies at Johan Martin Knudsen klarte å skusle bort så mye penger at han mistet begge gårdene Siggerud og Søndre Hellerud. Senere flyttet han til Minnesota i Amerika, dette er høyst usikkert. Det ser ut som han har vært i Norge hele tiden. Se år 1902.
Det var nok en sammenblanding med søsteren Caroline.

---

²³ Skifte 6.10. 1873.

²⁴ Folketelling 1875.

Caroline Brown født Knudsen bodde i Øvre Slottsgate 25 og annonserer for kjølesøm i avisene. Hun skriver også i Aftenposten at hennes mann Frederik Brown døde i Montana i Nord Amerika 16.2.1877 han ble 56 år. Det tyder på at Caroline og Frederik Bryn har emigrert og tatt navnet Brown. Hun har senere returnert alene til Oslo.

1880 På Søndre Hellerud var eier Bager Dahlin, og bestyrer Schirød.

1881 J. Knudsen på Siggerud gård i Ski annonserer etter lokomobil med minst 6 hestekrefter og tilhørende sag innretning for leie en vinter. Adresse Ljan Stasjon. Se foto på side 1 i heftet av en liknende dampmaskin. De ble trukket av hest, men hadde kraftuttak for remdrift.

1885 Folketelling 1885 viser at Caroline Marie, datter av Bent Knudsen, bodde i 3. etasje i Øvre Slottsgate 25 og drev kjølesømforretning (Trefoldighets kirke tellingskrets). Hun har pleiedatteren Hulda Marie Brown født Hansen 4.7.1864 (Hulda var datter av dreiersvenn Theodor Hansen og Albertine Josefine f. Haagensen).

1886 Caroline Marie Brown født Knudsen døde onsdag 1. september 1886. Det var broren Johan Knudsen på Siggerud som annonserte i avis. Hun hadde kun en arving: Pleiedatter Hulda Marie Brown født Hansen i 1864²⁵.

Januar 1886 ble det avholdt auksjon på Søndre Hellerud. (det hadde vært en liknende auksjon i mars året før). Det var eieren Carl Johansen som skulle selge: Flere melke og slakte kyr, 3 - 4 hester, gårdsredskaper, høy, halm, bygg, havre, poteter, kjøtt og flesk. Og en del kjøkkentøy, sølvtøy, plettsaker, en kjøttkvern, nye og brukte vinterfrakker, skinntrøyer, dresser og undertøy (Red. jeg stusser litt på undertøy).

1891 viser folketellingen at det bodde 17 mennesker på Søndre Hellerud. Eier var Anders V. Alme.

1894 Avisannonse: Søndre Hellerud i Østre Aker var til salgs. 300 mål god og veldyrket jord, 500 mål skog, gode rommelige hus, godt drikkevann med spring i stall, fjøs m.v. **Utsikt over Christianiafjorden.** Selges med avling og med eller uten besetning.

1898 Glassverandaen som var på vestsiden av hovedbygningen var med i branntakst. Carl Schou-Hansen som eide Søndre Hellerud fra 1898 kaller seg ofte bare Carl Hansen, men hans sønn bruker Schou-Hansen navnet. Carl kom fra Danmark og var skreddermester. Han hadde en rekke skreddere som sydde for seg og hadde store leveranser til det militære og til slottet. Det var sønnen Jens som var agronom og forpaktet Søndre Hellerud. En annen sønn av Carl het Evald Schou-Hansen (f. 1886) han kjøpte Sørli 157/4 i 1915 og drev gartneri.

1900 Johan Knutsen bodde på Frøihov gård (matr. 214, 215) på Nes Romerike. Han levde av oppsparte midler.

Vi finner på Søndre Hellerud i 1900: Gårdbruker og skredder Carl Hansen, sønnen agronom Jens Schau-Hansen, kvegrøkker Even Martinsen og husmann Simen Andersen.

---

²⁵ Testament 25.8.1880.

1902 Johan Martin Knutsen f. 1836 døde på Siggerud 4.10.1902. Han ble da forsørget av sine barn²⁶. Dødsannonse ved hans barn Aagot (og mannen Haavard) Lunder, Sigrid Stendahl og Karl Knudsen.

1902 Enken Withe Sofie Frederikke Ingstad født Rode døde 5.6.1902 (hun var datter av Oberst Hans Henrik Rode)

1905 Carl Hansen solgte i 1905 til Trond T. Jahnsrud og flyttet til Furubakken som var en villa helt nede ved sjøen ved Nordstrandsveien.

1918 overtok A/S Kastellterrassen resterende eiendom av Søndre Hellerud og utparsellerte stor deler til boligformål. Det var kun utparsellert eiendommer på den nordre del av Hellerud helt frem til 1913. (Major Ecbo og senere sønnen solgte videre tomter fra Søndre Hellerud).

1937 Søndre Hellerud Vel skifter navn til Kastellterrassen

Wilhelmine Stockflet g. Rode

Georg Friderich Rode

William Walker Rode som arvet alt, han var storebror til Hans Henrik Rode.

---

²⁶ Min. bok. Kråkstad, Ski, 1893 – 1917

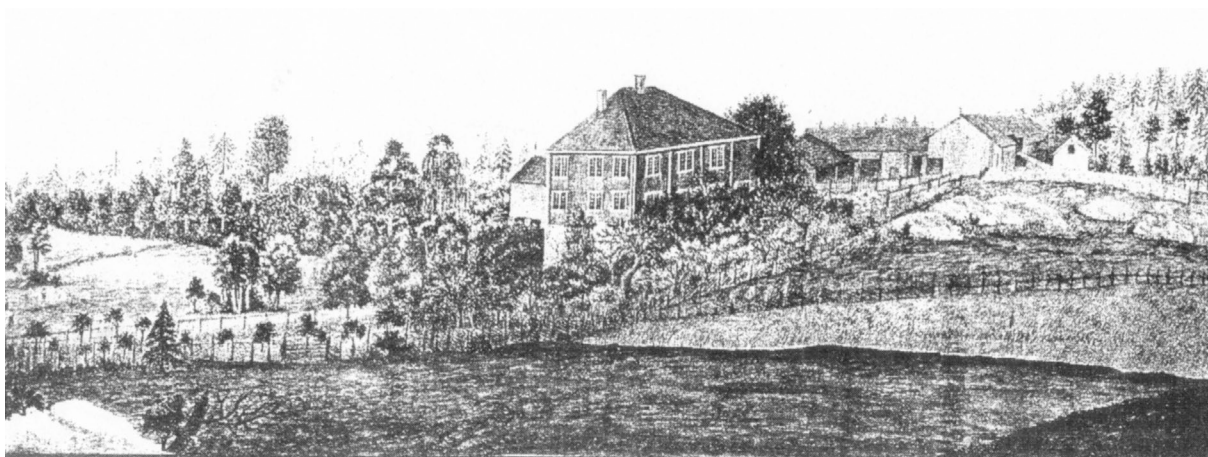

Carithe Nicoline Holst g. Rode

Oberst Hans Henrik Rode

Søndre Hellerud tegnet ca. 1836

Litt historie fra 1840 tallet:

Vi har en beskrivelse av forholdene på Søndre Hellerud fra Larissa Susanne Nicoline Jensenius født i 1830. Hun har skrevet en del om livet på Søndre Hellerud. Hennes bestemor var fru Carithe Rode også kalt Oberstinnen. Larissa mistet tidlig sin mor Caroline, som var datter av Petronelle Rode. Larissa kom til sin tante Wilhelmine (kalt Mine) på Søndre Hellerud som oppfostret henne.

Noe av det første hun ble vist da hun kom til Søndre Hellerud som liten jentunge, var den store frukthaven. Den lå syd for hovedbygningen. Det ble høstet inn tønnevis med epler og de ulike sortene ble omhyggelig sortert. Først ble de båret inn i salen i annen etasje og senere ned i kjelleren. Innhøsting av grønnsaker skjedde også med stor flid. Tante Rikke satt og skar av gresset på gulrøttene. Hun sorterte dem i en haug for store og en haug for små. Blomster som skulle overvintre inne ble båret ned i kjelleren. Til sist kom Bjørns potetopptaging. Han holdt den såkalte doning og bak han kom alle menneskene som vadet i sølen og tok opp poteter. Om kvelden var det dans på låven for alle disse mennesker som hadde gått i sølen og solsteken hele dagen. Larissa gikk rundt å bød dem epler fra en kurv. Det var kun en lysepraas (oljelampe) i veggen. Det var en sterk duft og damp av alle disse våte klær og ben.

Til sist kom barfrosten og slaktingen begynte. Bestemor var iført ull reisekåpe og ullsokker som først var varmet opp ved ovnen. Hun sto selv og skrev opp hva hvert stykke veiet. Det ble nøye notert så hun viste nøyaktig hva som ble lagt i saltebaljen. Så kom dager med opplaving av en masse sorter mat. Det ble også laget mye blodpølse som ble nedsaltet. Lars sto med en hvit ren skjorte over sine klær og på hodet hadde han en nattlue. Han støtte med marmormorteren i 2 timer på hver porsjon med skrapet kjøtt. Dette ble til kjøttboller og ekstra fine kjøttpølser til jul.

*Det ble bakt goderåd (goro) og fattigmann. Tante Rikke satt med goderådsjernet. Når kakene var ferdige ble de båret inn til bestemor som klippet til kantene. Det som hun klippet av ble lagt i en pose og siden **levert til barna på husmannsplassen Ringshus.***

De første måneder etter nyttår var det tresking av korn på låven. Lyden av pleilerne (dette var et redskap man brukte til å banke aksene så kornet løsnet) som husmennene brukte og det hørtas fra det ble lyst og til det ble mørkt disse korte dagene. Husmennene hadde 8 skilling om dagen i lønn og arbeidet så vist ikke raskt. (Låve betyr egentlig gulv hvor man tresker korn).

Når makrellen kom fersk med store båter til Bekkelaget om sommeren ble det kjøpt inn store mengder. Lars dro ned med arbeidskjerre og hest. Han kjøpte flere hundre makrell til 3 øre pr. stk. Husmannskonene ble hentet til Søndre Hellerud og de og pikene rensset fisk hele natten. Fisken ble lagt i briskebutter og saltet for å ha fisk hele vinteren.

Samferdsel mellom Søndre Hellerud og Abelsø var ikke lett. Skulle vi gå over Lambertseter var det alltid sinte okser i Skøyens skog. Skulle vi gå til fots over en plass som het Kolsrud, satt det alltid en vanvittig kvinne på fjellet utenfor og som kunne finne på hva som helst. Skulle bestemor være med å kjøre med hest og karjol den redde vei over myra, måtte man sende folk i forveien for å få nøkkelen til grinden som var låst med hengelås av eieren som var Herr Skøien.

Av og til fikk vi besøk av mine fettere som overnattet fra søndag til mandag på Søndre Hellerud. Vi sto tidlig opp og jeg fulgte dem da spaserveien over Sandstuen og Brannfjell til Ekebergveien.

Det var en fin skikk at gårdbrukerne i våronnen overlot husmennene hester, folk og redskap søndag ettermiddag, så de skulle kunne pløye og så til sin lille jordpart. Den ene husmann Ola Sandstuen benyttet dette og var alltid ferdig i rett tid. Men Thorsten som var husmann på Ringshus var alltid forsinket. Når han endelig skulle sette i gang var poteter og korn som skulle i jorden oppspist. Bestemor sendte så bud på han. Han kom inn langsomt med begge hendene om sin gamle lue. Så begynte Bestemor å fortelle han hvor ille det var at intet var utrettet på Ringshus ennå. "Ja det var nok ille det" svarte Thorsten. Og hva verre var, både korn og poteter var oppspist. "Ja det var nok verst det" svarte Thorsten. Men nu får vi skrape sammen noe igjen bare du kan få fortgang i arbeidet. "Ja, det var nok snilt det " sa han. Og bestemor fortsatte ufortrødent: Jeg tror så visst at når Thorsten på søndag formiddag har lest i sin postill og sunget dine salmer, som jeg vet du gjør----- . Nå skjønnte Thorsten hvor det bar hen, og vente seg langsom om, så slutten av talen kunne holdes med hans rygg vendt mot. --- så tror jeg ikke Vor Herre blir vred på deg om du tok deg sammen og fikk hester og folk hos Jørn, som jeg skal ordne for deg, og endelig fikk noe i jorden. Da Thorsten skjønnte hun var ferdig, gikk han stilt ut uten å si et ord.

Konklusjon om gårdsdrift.

Denne beretningen fra Larissa som sto på trykk som en føljetong i flere nummer av Nordstrands Blad, har jeg finlest og sammenholdt med salgsdokumenter, takster, arveoppgjør, og folketellinger.

Konklusjonen er at det var dårlig utbytte å drive Søndre Hellerud gård. Man hadde så man klarte seg og ikke noe mer. Hadde eierne vært selveiende bønder hadde det nok hjulpet litt. Man brukte leilendinger som drev gården ved hjelp av husmenn. Jorden var dessverre skrinn og tungdrevet så utkommet ble skralt.

Antall hester og kyr gir en indikasjon på størrelse og avkastningsmuligheter. I 1847 var det 4 hester, 6 kuer og en Kalv. Det var bedre i 1865, men da har Bent A. Knudsen tjent litt penger på Prinsdal skystasjon som han har investert på Søndre Hellerud. Så i 1865 oppgis det 4 hester, 14 kyr, 5 sauer og 4 griser på gården Søndre Hellerud.

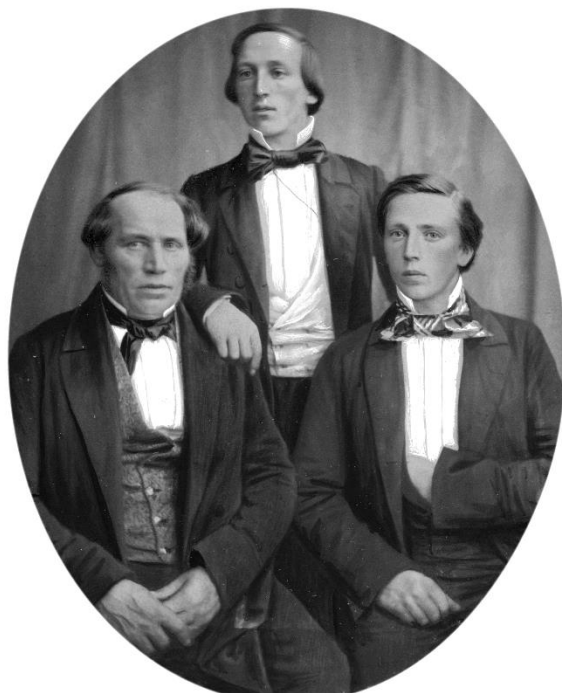

*Gården Röd og eiendommen **Bakken** hvor Bent Andreas Knudsen vokste opp.*

Olava Kristiane g. Knudsen.

Bent A. Knutsen og sønnene.

Siggerud gård.

Eierrekke Hellerud (Søndre) gårdsnr. 137 senere 158

16.. årene Annes 2. mann fenrik Henrich Reichswein som døde 1657
1657 Annes 3. mann Thomas Holst
1640 tallet brødrene Antonius og Herr. Helle Bertelssønn
1650 broren Thomas Bertelssønn (Hagedorn)
1659 Anne Paulsdatter Thrane (enke etter Helle Bertelssønn død 1652)
1669 pantsatt av Thomas Holst til generaladjutant Nicolaus Helvarderus v. Silberstein hans
enke Inger Rytter (stemor til Henrik Richswein solgte til svigersønn C. Schløsser)
1685 ? skjøte kaptein Conrad Schløsser **kun en fjerding av gården**
1701 Thomas Holts sønn, proviantforvalter **Helle Holst** overdro til svoger (makeskifte)
1701 Halstein Paulssønn Arneberg
1707 Carsten Nilssønn Kamp, etter hans død 1709
1707 enken etter Helle Holst, Catharina Holst til sin 2. mann
1709 Catharina Holst til sin 3. Mann Christian Christianssønn Muller
(Nicolai Ring ble sorenskriver fra 1710)²⁷
1709 Christian Christianssønn Muller
1719 den 22. **Mars** auksjonskjøte Prokurator Anders Pederssønn Tollund
(Nevner i 1718 2 husmannsplasser)
1719 den 22. **Desember** Sorenskriver **Nicolai Ring**
1747 den 14. januar **døde Nicolai Ring**
1749 den 10. juli auksjons kjøte Paul Amundsen Egeberg. (Sorenskriver Album forestår
auksjon. Husmannsplasser var ikke nevnt).
1758 den 25. mai Paul Amundsen til Ole Augustinussen Kastellet (Nevnt 2 Ringsaker)
1761 den 18. desember enken etter Ole Augustinussen Kari Jensdatter og barn
1762 den 26. mars Daniel Hansson (svigersønn til Kari og Ole Augustinussen)
1773 den 15. mars Kanselliråd Scanche (Nevnes folk på Ringshus og Sandstuen)
1781 den 2. januar **Postmester** Jon Andreas Messel (1787 Hellerud overtar postruten)
1811 den 25. september assessor Haagen Mathisen Linderud
1819 Hartvig Tambs Ørum
1825 den 21. mai Oberst Hans Henrik Rode
1833 Enken fru Carithe Nicoline Rode
1840 den 31. desember Bent Andreas Knutsen
1870 den 22. juni sønnen Johan Martin Knutsen
1874 den 7. februar J. C. Dahlin
1882 den 12. september Garver Johan Børresen
1883 den 17. mars makeskifte Carl Johnsen

---

²⁷ Sorenskriver Andreas Album overtok som sorenskriver i Aker etter N. Ring i 1746.

1888 Auksjonsskjøte Anders V. Alme (7. juli kr 5300.- skyld 7d 3 ort 1 sk)
1893 Garver Martin Hansen (21. april 1893 for kr. 46.000.- skyld 19 m 24 øre)
1894 den 15. oktober W. Forsetlund (solgte for kr 44.500.-)
1895 Hans Næss (1.07.95 solgte for kr. 77.500.-)
1898 den 22.04 Carl Schou-Hansen (Han bet 65.000 + 12.000 for dyr, avling og redskaper)
1905 den 9. desember Trond T. Jahnsrud
1918 A/S Kastelterrassen (boligeiendommer)
Eivind Ecbo og så Per Ecbo

Bent Knutsen hadde 2 sønner fra første ekteskap, det var Johan Martin og Carl Christian. I sitt andre ekteskap ble han gift med Olava Kristiane Olsen født 27.2.1830 på Igelsrud ved Østre Toten (Nær Kapp). Hun var datter av gårdbruker Ole Johansen og Petrine Olsdatter Igelsrud. Forlovere når Bent Knutsen giftet seg var R. Benneche og H. P. Knutsen. Hun kom til Hellerud og var først husholderske for Bent Knutsen. Hun var 19 år og han 56 når de giftet seg.

De fikk 4 døtre:

- Inga f. 1859, men hun døde ganske tidlig (før 1872). Klara Oleane født i 1862, hun ble gift med J. A. Asbjørnsen,
- Olga Andrea født i 1864, hun giftet seg med Hansen fra Bekkelaget. De kjøpte gården Rotheim i Nes på Romerike, flyttet dit og tok navnet Rotheim.
- Inga Alvilde født i 1872, ble gift med postmester Georg von Krogh og bodde til sin død i Pareliusveien nr. 2. De hadde et barn, Margarethe som døde 14 år gammel.

Vi finner Bent Knutsen i folketellingen for 1865, han var da 65 år og oppgir fødested Drammen. Han var gårdbruker og selveier med bosted på Søndre Hellerud. Han var gift med Olava Kristiane. Vi finner også barna: Johan Knutsen, 29 år, Inga, 7 år, Klara, 4 år og Olga A., 1 år.

I tillegg finner vi tjenesteguttene Olav A. Andersen, 23 år og Olaus Olsen, 16 år. De 2 tjenestejentene Stina Pedersdatter fra Sverige, 23 år og Randi Andersdatter fra Gol, 29 år. Det var 4 hester, 14 kyr, 5 sauer og 4 griser på gården Søndre Hellerud i 1865.

På Søndre Hellerud i 1870: Johan Knutsen (bosatt i Ski), B A Knutsen og husmann Ole Mathisen.

Den 11.07. 1870 solgte Bent Knutsen Søndre Hellerud 158/1 til sønnen Johan Martin Knutsen. Fra skjøte:

Den av familien avdøde broder Carl Christian Knutsen mot testament av 21.08. 1861 utgjør 100 spesidaler tilfaller 400 spesidaler.

Etter farens død betales 5% rente til Caroline Knutsen²⁸ så lenge hun lever. Videre panteobligasjon på 2214 spesidaler, panteobligasjon til Herr Carl Knutsen av Kristiania på

---

²⁸ Eldste datter av Bent A. Knudsen fra første ekteskap, gift Brynn som ble Brown.

1000 spesidaler. Den ene halvdel av 1471 spesidaler blir å innbetale 3 år etter farens død og forrentes fra 11.11. 1868. Kjøper overtar alle skatter og avgifter fra januar 1868. Han forplikter seg videre til å holde den anlagte vei fra Nordre Hellerud til Lambertseterveien og delta i vedlikehold. En vannledning fra en dam i nord til Søndre Hellerud kan reguleres og om nødvendig utvides med 6 alen i nordlig retning.

Fra skjøte på 158/1 i 1870:

En vannledning fra en dam i nord til Søndre Hellerud kan reguleres og om nødvendig utvides med 6 alen i nordlig retning. (Denne vannledning krysser Lambertseterveien og W. Forsetlund som eier av 158/1 i 1894 erklærer at han vil fjerne den når veimyndighetene forlanger det).

Vannledningen har nok vært den bekken som rant sydover langs Bernt Knutsens vei og ned til Lambertseterveien.

Dammen hadde betegnelse 158/2 siden den var utskilt så tidlig og hørte til hovedbruket. Senere ble denne dammen slått sammen med 158/143 som var området ved siden av. Det lå på eiendommen som i dag er hjørnet av Tormodsvei/Hyggeveien og har adresse Hyggeveien 11. Dammen ble fylt igjen i 1928. I dag har eiendommen 5 boenheter som først hadde disse to gårds og bruksnummere, men nå kun 158/2.

Vi finner i skattelisten for 1880 baker Dahlin og bestyrer Schirød på Søndre Hellerud.

Størrelse på skatteskyld i 1886 som sier oss litt om størrelse, men mest om verdi:

158/1	Søndre Hellerud skyld	19 mark - 24 øre
158/2	Nordre Hellerud skyld	3 mark - 60 øre
159/2	Kolsrudjordet skyld	2 mark - 02 øre (var på 50 mål)
158/3	Sandstuen	0 mark - 25 øre (var på 30 mål)

Her ser vi tydelig verdien av jorden slår ut. Kolsrudjordet hadde 40 mål god dyrkbar jord.

Branntakst for Søndre Hellerud fra 1886 viste at eier var Vilhelm Garnaas. Gården besto av følgende hus: Våningshus²⁹ på 14 x 11 meter og 6,5 meter høyt, en drengbygning³⁰ 13,5 x 7,5 meter og 3,8 meter høyt.

Fjøs 14 ¾ x 8 alen og 3 ¾ alen høyt, som inneholdt 8 båser, en bygning 8 x 13 ½ alen og 3 5/8 alen høyt, som inneholdt stall til 2 hester, grisehus, vedskjul og over er det loft. Låven (var uforandret fra 1869) 24 ½ x 19 alen og 7 3/8 alen høy.

Stolpebod (stabbur) var oppført i tømmer på 9 mursteinspilarer. Den var dekket med bord og innvendig panelt. Størrelse 8 x 8 meter og 4 meter høy. Den inneholdt forgang, 2 avlukker og 1 rom med trappegang over loft med flere faste kornbinger. En dobbel og 2 enkle dører.

²⁹ Huset står fortsatt (2016), men er noe ombygget og med et stort tilbygg.

³⁰ Drengestua står fortsatt (2016) som et vanlig bolighus.

Eierrekke Nordre Hellerud (hovedbruket med låve og våningshus)

Nordre Hellerud 158/2 fikk nytt nr. 158/14 og til slutt fikk parsellen nr. 158/53. Gårdens våningshus og låve lå i dagens Bernt Knutsens vei 12. Gården ble utskilt fra (Søndre) Hellerud av Bent Knutsen ifølge skylddeling av 11.07. 1868. Eierrekke:

Bent A. Knutsen 1867	(Parsell fikk nummer 158/2)
Olava Kristiane Knutsen fra 1873	
Johan Rasch fra 1898	
Kasserer N. J. Olsen fra 1905	(Parsell fikk nytt nummer 158/14)
E. og Ths. Eriksen fra 1912	(Parsellen fikk nytt nummer 158/53)
Harald og Christian Stenerud fra 1916	
Christian Stenerud fra 1922	
Per Stenerud	
Berit Stenerud	(Nå en villa eiendom)

Dette at parsellen får nytt nummer var helt imot alle regler for utparsellering. Gårdene pleide å beholde sitt gårdsnummer med bruksnummer 1, mens nye parseller får stadig nye og høyere bruksnummer.

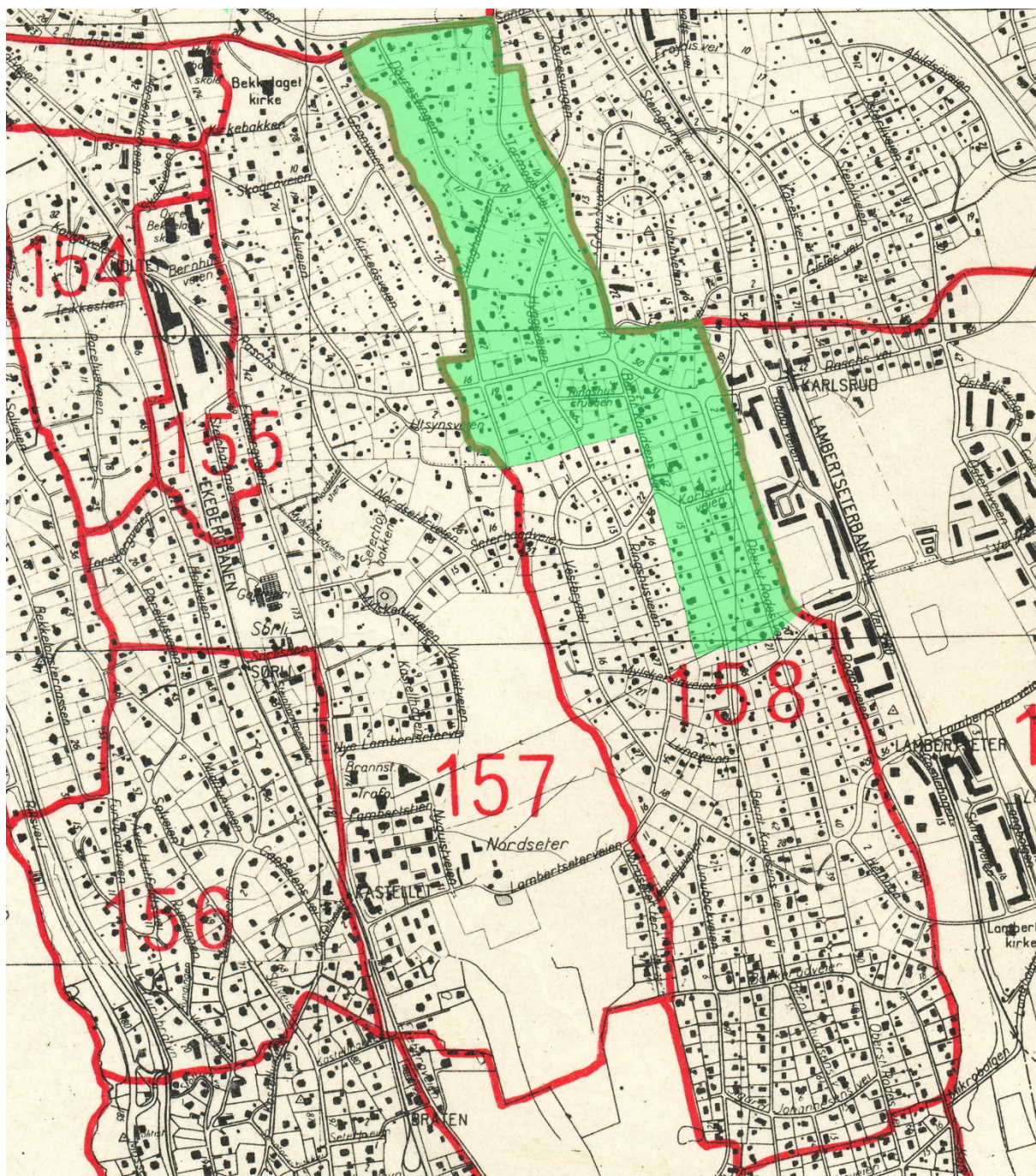
Nordseter gård fra skogkanten på nord/østsiden på begynnelsen av 1970 tallet.

Den gården som har dekket det meste av Bekkelagshøgda var Nordseter gård. På kartet er gården nevnt med gårdsnummer 157 (Nordseter). Men tidligere har Nordseter vært stor. Det finnes en rekke fradelte gårdseiendommer.

Disse har blitt fradelt fra Nordseter gård:

152 Kullebund, 154 Holtet (Holtet Nedre, Øvre og Vestre), 155 Bernhus, 156 Kastelet.

Nordre Hellerud 158/2 markert med grønt, ble utskilt fra (Søndre) Hellerud av Bent Knutsen ifølge skylddeling av 11.07. 1868. Gårdsbygningene lå i dagens Bernt Knutsens vei 12. Se omtale av Nordre Hellerud lenger foran.

Utskillelse av Nordre Hellerud fra Søndre Hellerud:

(Teksten under er nesten ordrett)

Delings og skyldsetningsforretning år 1867 den 14. september av undertegnede ifølge fogdens utmåling av landlig skylds og delingsforretning avholdt på gårdbruker B. A. Knutsens eiendom grunn av matrikkel nr. 187 løpenr. 264 Hellerud i Aker, av skyld 5 daler 1 ort 5 s, for å skyldsette en av eieren parsell areal skog og dyrket mark av den nordre part på eiendommen kallet Nordre Hellerud.

Den søndre grenselinje av det fraskilte skyldlagte som begynner fra et furutre i øst som havner i delet mellom Lambertseter - Hellerud og et fotefar fra Lambertseter til Hellerud fraskilte skylddelte matrikulerte jord - kallet Kolsrud - går derfra i syd i rett linje over en liten fjellrygg igjennom den søndre bøyning på gjerdet i myren (som skiller av innmarken fra havnehagen) like til mot randen av gjerde i sør, - derfra i rett linje fra samme til sydøstre hjørne på gjerde på plassen Ringshus - derfra i rett linje fra samme til den første bøyning etter sydvestre hjørne på gjerdet om samme eiendom, og derfra fortsetter videre i samme retning gjennom skogen til delegjerdet (steingjerdet) mellom plassen Utsikten under Nordseter, og Hellerud skog nylagte skogsvei, - derfra i nord langs delegjerdet mellom Hellerud og Nordseter skoger, til delegjerde mot plassen Nylende under stamhuset Ekeberg - derfra i øst langs samme, til steingjerde mellom plassen Sandstuen under Hellerud, og bruket Halmbråten - derfra i syd langs samme og videre langs delegjerdet til Abildsø skog, inntil delegjerdet mellom Abildsø skog og det foran benevnte skylddelte jord - Kolsrud, går derfra i syd og østlig retning langs samme, til utgangspunktet.

*Eieren gjorde oss samtidig bekjent med, at den vei som var anlagt fra stolpeboden (les stabbur) i nord gjennom krøtterstien og videre over åsen til den fraskilte andel - Nordre Hellerud, skal tjene til adkomst for eiendommen, samt forøvrig at Nordre Helleruds eier hadde rett til, gjennom Søndre Helleruds utmark- enten ved, eller i nærheten av delegjerdet mot innmarken, å benytte eller anlegge en 5 alen bred vei fra den **oppførte ladebygning** (les låvebygning) til det forhenværende sydvestre hjørne på gjerdet om Ringshus eiendom hvor denne fører sammen med skogen, for å tjene til adkomst fra og til havnehagen med kyrne, såvel som til transport av ved og materialer.*

Den vanddam som var oppgravet i Nordre Hellerud eiendom og tiltenkt til vannbeholder for den anlagte vannledning som fører til Søndre Hellerud gård, ene skal tjene til fordel for denne gårds eier - dog således at den ikke oppdemmes til høyere vannstand enn den nuværende.

Etter at ha spasert og gjort oss bekjente på den samlede eiendom, besluttet vi sammen etter skjønn å kunne verdsette det til 1/16 del av den samlede skyld - med 4 ort 9 skilling - denne oppståtte brøkdelen tillegges hovedbølet.

Nicolai Anton. Haralstad, H. A. Aukier, H. Torgersen og L. Bjørndal. Etter fullendt delings og skylddelingsforretning foretas likeledes under samme dato ifølge Kristiania Fogderi takst eller verdsettelse utmåling over disse eiendommene, nemlig.

- 1. Den gjenværende del av hovedbølet kalt Søndre Hellerud med påstående husbygninger og øvrige herligheter ansettes til en verdi av 7200 Spesidaler*
- 2. Den fra hovedbølet fraskilte eiendom sammen med det forhenværende fra Lambertseter til Hellerud fraskilte jordstykke skyldlagte matrikulerte jord, under navn Kolsrud, av skyld 2 ort og 14 skilling - nå eiendom kalt Nordre Hellerud, med tilhørende ladebygning, 2 husmannsplasser og øvrige herligheter anføres til sammen til en verdi av 1800 spesidaler.*

Grensen mellom Søndre Hellerud og Lambertseter gikk der hvor Radarveien går i dag. Kolsrud lå i nordenden av dette skille ved dagens Karlsrud. Og Kolsrudjordan nord for det.

*Vi ser over at det lå en låve på Nordre Hellerud i 1867. Og fra tidligere, **sitat:... året 1758 nyter til bruk av gården de 2 små løkker Lille og Store Ringsager kaldet .... og et sledelass høy på selve gårdens eng, ...** Det tyder på at det lå en utløse her allerede i 1758. Henting av høy på gårdens eng vinterstid må være lagret der.*

Vanndammen som i sin tid lå i dagens Hyggeveien 11 ble nevnt. De to husmannsplassene som nevnes var Sandstuen og Ringshus.

Bent Andreas Knudsen

Olava Kristiane Olsen g. Knudsen

Eiendommen Nordre Hellerud ble senere overtatt av enken Olava Kristiane Knutsen mens den ene sønnen Johan Martin hadde overtatt gården Søndre Hellerud.

Vi finner Olava Kristiane Knutsen med en formue på 1500 spesidaler og en årsinntekt på 250 spesidaler i 1872, hun bor på Nordre Hellerud. Tjenestegutten Ole Christensen stod oppført med 100 spesidaler i årsinntekt.

I 1875 finner vi på Nordre Hellerud følgende personer: Eier som var enken Olava Kristiane Knutsen født i 1830 på Østre Toten og hennes mor Ingeborg Petrine Pettersen født i 1803 på Land. Hun ble forsørget av datteren.

Tre av døtrene til Bent Knutsen bodde her også. Det var Klara Oleane Knutsen født i 1862, Olga Andrea Knutsen født i 1865 og Inga Alvilde født i 1872. Oluf Andersen, født i 1848, var tjenestegutt og Anna Karine Torsen, f. på Ullensaker i 1856, var tjenestejente.

De hadde 1 hest, 6 kuer og 3 kalver på gården. Det ble nevnt at dette var et tungdrevet bruk. Veiforbindelsen til byen var dårlig. Eneste mulighet for kjøring av melk til byen var sørover til Søndre Hellerud (ca dagens Bernt Knutsens vei) og ned til Kastellet og Ekebergveien til byen. (Raschs vei ble anlagt mye senere).

Nordre Hellerud hadde i 1886 en skyld på 3 mark og 60 øre. I tillegg eide Olava Kristiane Knutsen Kolsrudjordet med en skyld på 2 mark og 2 øre. Ifølge folketellingen i 1891 bodde det 4 mennesker på Nordre Hellerud.

Olava Kristiane Knutsen solgte Nordre Hellerud 158/2 og Kolsrudjordet 159/2 til Johan Rasch 14.04. 1898 for kr. 20.000.-³¹.

Unntatt fra salget var parsellen 158/10 Enebo som var på 17,5 mål i Dovresvingen og selvfølgelig andre tidligere solgte parseller 158/3 Sandstuen, 158/7 Ringshus og 158/8 Bjerregård.

Olava Kristiane Knutsen forbeholdt seg retten til å bruke alle veiene i området.

³¹ Skjøte ble utferdiget 5.05. 1899

Gårdbruker Johan Rasch (f. i 1846 - død 1927) var også eier av Ljabru gård. (Kjøpesummen ser ut til å ha være lav i forhold til andre eiendommer solgt på denne tiden. Johan Rasch ser ut til å ha gjort gode penger på sine eiendomsspekulasjoner på Bekkelagshøgda).

Johan Rasch delte opp eiendommen og solgte så selve gården og jordene på Nordre Hellerud 158/14 for kr 24.300 den 16.05. 1899, så solgte han tomtene 158/12 og 158/13 til Halvorsen og Jacobsen for kr. 17.300. I tillegg var det igjen en del tomter i området ved dagens Tormods vei som selges i 1916 og 1920.

Og senere ble Kolsrudjordet på 50 mål solgt. **Her er det noe usikkert. For Kolsrudjordet 159/2 og Nordre Hellerud 158/2 ble slått sammen til 158/2 i 1899 av J. Rasch i følge tinglysning. Senere i 1936 utskilles 159/34 som var tomten der Samvirkelaget bygget og da står det at tomten kommer fra 159/1.** Jeg har ikke klart å finne hvordan området Kolsrudjordet har havnet under Lambertseter igjen. Kartverket som nå har ansvar for tinglysninger og historikk sier de ikke finner ut av dette. Lambertseter ble eid av Kommunen som så solgte til Ekebergbanen. Denne saken får ligge til senere.

Veier

Johan Rasch eide veien fra Bernhus til Utsikten (Birkelund). Det var Raschs private vei, men Utsikten hadde bruksrett.

Det ble skilt ut en bit av 157/13 i 1899 som Johan Rasch kjøpte. Denne tomten som var til vei, fikk en skyld på 1 øre. Det ble her anlagt en 8 alen bred vei opp til (dagens) Skogholtveien. Herfra var det Raschs eiendom Nordre Hellerud. Rasch hadde nå veigrunn fra Ekebergveien (Bernhus) og oppover dagens Raschs vei til dagens Bernt Knutsens vei. **Denne veien fra Holtet til Nordre og Søndre Hellerud var således den første veien i dette området og den var eid av J. Rasch.**

Olava Kristiane Knutsen på Nordre Hellerud flyttet til sin datter på Sandstuen. Her bodde hun til hun døde 2.02. 1915. Hun var da 84 år gammel.

I 1898 finner vi på Nordre Hellerud fullmektig H. Eriksen og 2 år senere også husmann Johannes Andersen og skomaker Emil Eriksen.

Forpakter på Nordre Hellerud i 1904 var Karl Pedersen og gutten Jørgen Simensen.

Johan Rasch utstedte skjøte på den solgte gården Nordre Hellerud 17.03. 1905 til kasserer ved Frydenlunds Bryggeri N. J. Olsen. Han var ansatt på Frydenlunds bryggeri fra 1880 til 1933 og fikk Kongens Fortjenestemedalje i gull (52 år og 4 måneder tjenestetid). Han var sønn av hoffvognmann Olsen og moren var datter av gamle Rasch på Ljabru gård. N. J. Olsen ble gift i 1896 med "Aurdalssolen" Marit Vesterbø. De bodde på eiendommen Akersborg (ved Gamle Aker Kirke). Her drev han også Kennelen Akersborg. Han hadde mange finnehunder som han høstet mange medaljer for.

Eiendommen 158/14 ble taksert 10.01. 1905:

Eier var N. J. Olsen og T. Olsen. Eiendommen hadde en skyld på 2 mark og 50 øre. Det ble opplyst at det var 1 ½ kilometer til jernbanestasjon og ½ kilometer til rodelagt vei (Ekebergveien). Eiendommens var 1050 Ar etter kart, dvs 105 mål. Det bestod av småskog av gran, furu og bjerk som grenser til innmarken på 200 Ar (20 mål). Ingen husmannsplasser hører til gården. Gården var lett å drive³² med en årviss avling, det var 2 hester og 9 kyr.

Eiendommen var brannforsikret i Landets Alm. Brannkasse for kr. 10.000.-

---

³² Tidligere tungdrevet, men nå var det kun en del av den beste jorden som ble brukt.

Det ble bemerket at beliggenheten var i nærheten av jernbanestasjon og at det var utsikter til villabebyggelse, men dette var det ikke tatt hensyn til i taksten. Taksten lød på kr. 33.000.- og full betryggende panteverdi ble satt til kr. 23.000.-

Man vil vel hevde i dag at avstanden til Bekkelaget Jernbanestasjon ved Mosseveien var langt unna, men det var andre tider den gang.

Forpakter på Nordre Hellerud i 1905 var Karl Pedersen. Vi finner også Jørgen Simensen og Kristian Nilsen her. Jørgen var her også i 1898.

Nordre Hellerud ble forpaktet av familien Larsen fra ca. 1905 til 1910. Ole Larsen og Marie født Andersdatter var bønder fra Sørums. De hadde tidligere forpaktet Besserud. De forpaktet og bodde på Nordre Hellerud i Bernt Knutsens vei. Ole og Marie hadde 5 barn. De kjøpte senere Birkelund 157/16 som hadde innkjørsel fra Utsiktsveien. Birkelund ble solgt på tvangsauksjon i 1912.

I 1910 finner vi i skattelisten: Forpakter Ole Larsen, gårdsarbeider Hans Larsen og gårdsarbeider Alfred Larsen.

N. J. Olsen utparsellerer hele eiendommen inklusive gårdsbygningene i 1912. I løpet av 1913 var alle eiendommene solgt. N. J. Olsen var gift med Marit F. Vesterbø. Hun overtok hans tilgodehavende i de solgte eiendommene når han døde (etter 1933).

Fra 1912 skiftet 158/14 til nytt nr. 158/53. Dette var gårdsbygningene og 8 mål jord. Eiere var E. Eriksen og Ths. Eriksen. Gårdbruker Eriksen holder branntakst på sin eiendom i 1912:

Østre Aker Lensmandsbestillings Brandtaxtprotokol.

"Aar 1912 den 24. Oktober blev etter Forlangende av Gårdbruker Eriksen en Brandtaxt afholdt på Eiendommen Hellerud Gr. 158 Br. 14 tidligere forsikret med Taxt av 10/1 1905 Forretningen bestyredes av Lensmand Wetlesen i Overvær av undertegnende faste Taxtmænd".

Taksten følger: Rekvirenten var tilstede og bemerket at han siden forrige takst hadde utbedret husene betydelig og ønsker derfor ny takst.

- 1. Våningshus på grunnmur oppført i tømmer innvendig panelt med bord. Størrelse 13 x 6,90 meter og 3,90 meter høy. Huset inneholder kjeller med bryggerhus og kjellerrom. I første etasje var forgang, kjøkken, og 3 værelser. I annen etasje var 2 værelser. Huset hadde 9 vinduer og 8 dører. Takrenner og nedløpsrør i sink.*
- 2. Stall av tømmer, 8,60 x 5,20 meter og 2,90 meter høy. Inneholder stall og grisehus. Det hadde 3 dører og 2 vinduer.*
- 3. Fjøs av tømmer 9,50 x 5,20 meter og 2,40 meter høy.*
- 4. Låve oppført av upanelt bindingsverk 18 x 9,10 meter og 5 meter høy, samt hadde en tilbygging 6 x 3,70 meter og 3 meter høy*

Takst sum Kr 16.300.- Avstand fra 1 til 2 var 34 meter, de andre bygninger (2, 3 og 4) henger sammen. Det var ikke andre bygninger i 47 meters avstand.

En rekke eiendommer ble utskilt fra 158/14 i 1912 og 1913. Det gjaldt eiendommer med bruksnummer fra ca. 30 til 75.

Den 15.11. 1912 ble 158/32 og 158/66 utskilt fra eiendommen. De hadde en samlet skyld på 34 øre. Den 6.12. 1912 ble 158/67 og 158/73 utskilt med en samlet skyld på 33 øre. Disse utskillelsene var området fra Ringshusveien til Karlsrud på begge sider av Raschs vei.

Eier i 1907 var kasserer N. J. Olsen. Han gir bort en parsell av sin eiendom i 1914. Dette var lekeplassen "**Lekern**" i Bernt Knutsens vei 158/61. Dette var en lekeplass for barn som ble gitt som gave til eiendommer utskilt fra 158/14. Eiendommen var på 3,6 mål. Giver var

kasserer N. J. Olsen som i 1912 eide 158/14. Gaven ble tinglyst med klausul om at den aldri måtte bebygges, pantsettes, beplantes mm. På den sydlige delen var det i nyere tid (ca 1960) oppført en barnepark med leker og et lite hus. Dette ble gjerdet inn. Senere bygget Oslo Kommune Seterhøy barnehage, men tilbake til historien.

Teksten i det tinglyste dokumentet lyder:

*Undertegnede N. J. Olsen overdrager herved dem som til en hver tid er eiere av de fra "Nordre Hellerud" gårdsnummer. 158 bruksnummer 14 i Østre Aker utskilte parseller (nemlig fra bruksnummer 32 til bruksnummer 73 inkl.) til stedevarlig og uavhengelig til min eiendom grunn nummer 158 bruksnummer 61 i Østre Aker av en skyld på 6 øre. Eiendommen overdras uten kjøpesum. (Stempelgebyr beregnes av kr 1835,50) Eiendommen skal eies av samtlige de nevnte parselleiere i fellesskap, med like rett for en hver til at benytte den. Den skal utlegges til en åpen plass og anvendes som leke- og idrettsplass, dog kun for ovennevnte parselleiere. Det må på den ikke anbringes andre bygninger enn sådanne som nødvendigvis av hensynet til nevnte anvendelse av plassen, og det må heller ikke beplantes, på sådan måte, at derved gjøres nogensomhelst innskrenkning i dens bestemmelse. (Avsnitt om stemmerett o.l.).... **Eiendommen må ikke utstykkles eller pantsettes.***

Den overdrages forøvrig med de rettigheter og forpliktelser hvor med jeg selv har eid den, dog med unntagelse av den rett, jeg som eier av Nordre Hellerud har til at drive kreaturer gjennom Søndre Hellerud utmark i vest for Nordre Hellerud. Det bemerkes at jeg har rett til bruk av Raschs vei og nyanleggene vei for innkjøpte grunn av Lambertseter og Søndre Hellerud mot plikt til deltagelse i vedlikehold. Kristiania 7. februar 1914. N. J. Olsen.

Utsikt mot øst, over "lekeplassen" i 1918. Karlsrudveien skimtes til venstre i bildet og tvers over bildet skimtes Bernt Knudsens vei. Bildet var tatt fra Aasgaards eiendom.

Denne parsell har betegnelsen **158/61** og skulle brukes til lekeplass og være til fordel for eiendommene i nærheten. Vedlikeholdet ble delvis overtatt av Bekkelagshøgda Vel etter at Hellerud Vel inngikk i dette vel i 1926. Man fikk i mange år tilskudd av Aker Sparebank for å bekoste vedlikeholdet. Det ble i sin tid utarbeidet en anleggsplan, men den ble aldri satt ut i livet. Man hadde prøvd å få kommunen til å overta vedlikeholdet av plassen, men eiendomsforholdene har vært noe uklare.

Jeg husker plassen ble sprøytet med vann om vinteren på 1950 – 60 tallet så vi hadde skøytebane her. Og jeg har også vært her ved St. Hans bålet. Fotballsparking var også mulig her. Lekeplassen ble brukt av mange i området.

Det ble bygget en privat barnepark i sydenden av denne eiendom på 1950. Parken gikk dårlig økonomisk og Oslo Kommune overtok driften. Det ble også satt opp gjerde.

Min datter Line gikk her på slutten av 1970 tallet. (En kuriositet: Her var det blå spader og bøtter til gutta og røde til jentene, det ble overholdt strengt av barnehagetanten fru Berg). Oslo Kommune eksproprierer plassen og det ble bygget en stor barnehage med tre avdelinger. Christiania Barnehaver bygslet tomten for 20 år og har utvidet med 20 år til. Naboen Arne og Hans Erik Aasgaard, engasjerte seg sterkt i denne saken. Kommunen vant fram først i ekspropriasjonssaken. Argumentet var at eierne av eiendommene rundt (fra 1912) ikke hadde hevdet eiendomsretten. Alle barn fikk leke der. Ingen protesterte når barneparken ble bygget. Grunnbokhjemmelen til eiendommen ble overført til Oslo Kommune i 1955. Offentliggjort i Norsk Lysningsblad, men **ingen rettighetshavere melde seg**. Ved reguleringsplan i 1989 ble tomten regulert til bygeområde.

Det ble en erstatningssak avsluttet i 1996. Eiendommer som hadde krav på erstatning var de som var skilt ut direkte fra 158/14 i 1912. Det var da avgjørelse på om eiendommene nevnt i 1914 hadde fått ulemper i dag, slik at eiendomsverdien var forringet ved at det var bygget barnehage. Kun 2 eiendommer fikk slik erstatning: Berit Stenerud kr. 20.000.- og Kari Kristoffersen kr. 40.000.- Alle andre fikk null. Så her ligger nå Seterhøy Barnehage.

Eiendommene på vestsiden av lekeplassen var skilt ut fra Søndre Hellerud og ikke 158/14. Så var Oslo Kommune eier og den gamle tinglysningen var historie.

Dette var siste rest av 158/14 som derved utgikk som eget nummer. Selve området hvor gårdsbygningene lå hadde fått nytt nummer 158/53.

Familien Lilleby leiet Nordre Hellerud fra ca. 1915. Karl Karlsen som bodde i Raschs vei leverte avisen der fordi faren hans arbeidet ved jernbanen og hadde den med. Karl som da var gutt (f. 1905), synes dette var litt skummelt da han gikk i mørket gjennom skogen til Nordre Hellerud.

Ved utparsellering i 1916 var Johan Rasch fortsatt eier av en del av utmarken fra Nordre Hellerud.

E. og Ths. Eriksen solgte eiendommen dvs den delen hvor våningshuset og låven stod 5.02. 1916 til Harald og Christian Stenerud. Salgssummen var kr. 11.850.- og eiendommen 158/53 som den nå het hadde da en skyld på 12 øre (8 mål).

Harald Stenerud solgte sin halvpart av 158/53 til Christian Stenerud for kr. 4.000.- 8.03. 1922

I adressekalender for 1922 bodde følgende på Nordre Hellerud:

Karl Fredrik Stenerud politikonstabel, Knut Stenerud agronom, Ragnhild Adolfine Johanne Stenerud syerske, Harald Stenerud sersjant (broren til Knut), Bernt Albert Stenerud stenarbeider.

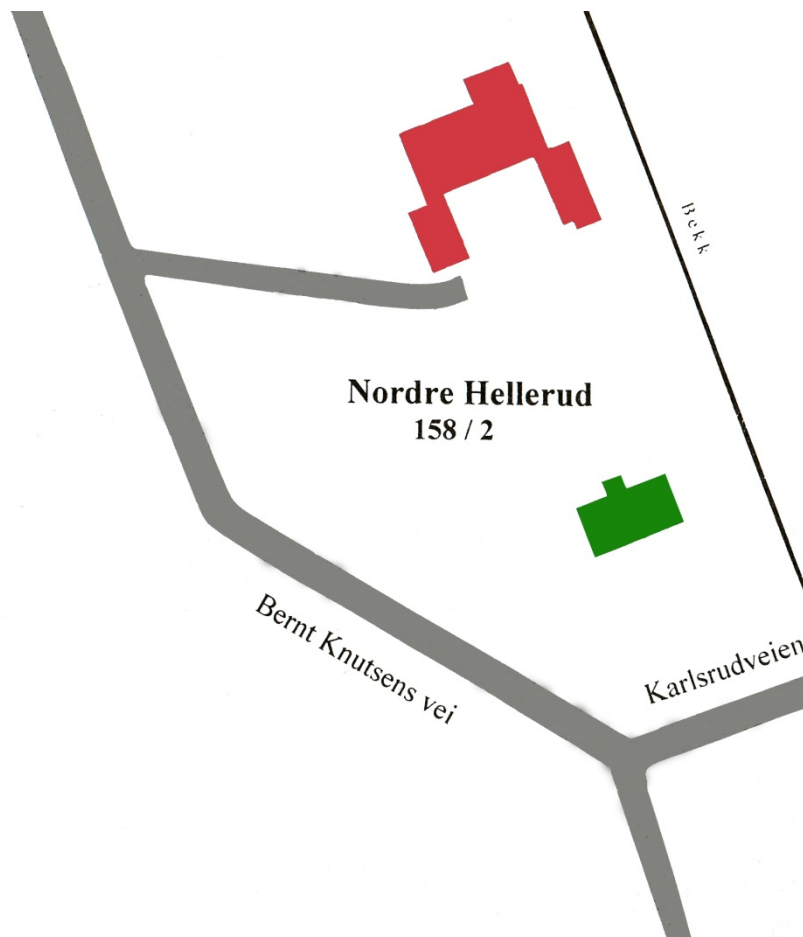
N. Hellerud gårdsbygninger i Bernt Knudsens v 12.

Hege og Line i 1978, våningshus bak.

Stedsnavn.

En del eiendommer i strøket oppga tidligere adressen sin til Hellerud. Samvirkelaget i krysset Raschs vei og Oberst Rodes vei het således Hellerud Samvirkelag. Eldre folk i strøket omtalte området ved dagens Karlsrud som Hellerud. Karlsrud kom først sterkt inn etter at trikkeholdeplassen (senere T-bane) fikk dette navn. (Men navnet som ble brukt i gamle dager var Kolsrud etter husmannsplassen).

Nordre Hellerud i 1905

Klara Knudsen

Skyldeling.

Det var vanlig å benytte andre bønder i distriktet ved skylddelinger (verdifastsettelse) og ved fastsettelse av grenser mm. Vi finner således i et avsnitt Haraldstad fra Nordseter Gård. I

mange senere dokumenter finner vi eieren på Lambertseter, Holtet, Ljabru, Hellerud o.l. avhengig av hvilken eiendom som skulle skyldsettes.

Skyld kommer av skatteskuld som var en faktor som ble brukt ved skattlegging. Når vi ser at en eiendom har skatteskuld på noen øre må vi huske at pengeverdien var annerledes. Man fikk kjøpt ting for bare noen øre for 100 år siden. Men det viktigste var at ørebeløpet ble ganget opp og da ble beløpet så høyt at mange hadde problemer med å betale. Utpantinger og auksjoner var ganske vanlig.

Veinavn.

Bernt Knutsens vei ble oppkalt etter Bent Andreas Knutsen i 1922. Opprinnelig var dette en skogsvei som startet ved stolpeboden (stabburet) på Søndre Hellerud og gikk nordover til Nordre Hellerud og forbi Ringshus og nedover til Ekebergveien. Det første stykket av veien fra Søndre Hellerud og nordover gikk midt mellom dagens Oberst Rodes vei og Bernt Knutsens vei, dvs der gjerdeskille mellom eiendommene går i dag. Først et stykke nord for Mylskerudveien fulgte veien den nåværende Bernt Knutsens vei ca fra nr. 22. (Bernt Knutsens vei ble flyttet til sitt nåværende løp i 1930). Ved Ringshus fulgte den nåværende Ringshusstubben og skar så i en slakk bue ned til Raschs vei. Denne veien ble først kalt Hellerudveien.

Husmannsplasser under Hellerud:

Sandstuen 158/3 lå i dagens Sandstuveien 29 – 27. Navnet indikerer at her var det sand. Sandstuen lå under Søndre Hellerud gård og var en av 2 husmannsplasser under den gården. Den andre var Ringshus. Rett over veien for Sandstuen mot Brannfjell leide kommunen i flere år retten til å hente sand mot en avgift til bonden på Ekeberg gård. Dette var helt på slutten av 1800 tallet.

Det var i sin tid et oppkomme av vann nær Sandstuen, og vannet rant nedover dagens Sandstuveien østover.

Som eksempel på gammel bebyggelse kan nevnes at tidligere husmannsplass Sandstuen under Søndre Hellerud er bevart som en del av 1. etasje i en tomannsbolig i Sandstuveien 29.

Berthe og Ole Christoffersen flytter i 1835 til husmannsplassen Sandstuen og det er her de bor i 1843 når Martin Laurits Olsen (Enger) ble født. Sandstuen lå ved dagens Sandstuveien 29. I 1885 bygges nye hus på Sandstuen som ble liggende i Sandstuveien 27. Det er på hjørnet av Tormods vei. Mye tyder på at denne husmannsplassen ble fornyet det året. Om Ole bygde husmannsstua eller noen andre nylig hadde gjort det, vet vi ikke. På kart fra 1800 er Sandstuen inntegnet, men det var ingen oppført i folketellingen i 1832 og 1833.

Vi finner husmann Ole Christoffersen 30 år med kone 30 år og 4 barn på Sandstuen i 1835. Året etter var det i tillegg tjenestejenta Ellen Marie Isaksdatter, 16 år. Sandstuen var en plass under Søndre Hellerud gård. Sandstuveien var grensen mot Ekeberg gård og Ryen gård. Og fra Tormods vei og nedover var det Abelsø gårds grunn.

Det nevnes i dokumenter under Søndre Hellerud gård, at Ole Christoffersen var en dyktig husmann. I 1842 bodde også faren til Ole her Christoffer Olsen på Sandstuen. Ole Christoffersen leier forpaktningen på Nylendet under Ekeberg gård i 5 år fra 1843. På Nylendet bodde Gunder Andreassen som kun skulle bo der og leve av sitt yrke som skomaker. Ole bodde fortsatt på Sandstuen med sin familie og dyrker således jorda på Nylendet i tillegg til Sandstuen.

Ole Christoffersen døde 2.1.1844. Han ble omtalt som Ole Christoffersen Sandstuen av Ryenhagen. I boet var det 233 spd, men etter at utgifter, gjeld og utbetaling til barna var trukket fra satt kona Berthe igjen med 105 spd. (Til sammenlikning ble plassen Østli solgt for 40 spd noen år senere). Alle guttene arvet 15 spd og jentene 7,5 spd, så den gang var det kjønnsforskjeller i arvesaker. Jentene skulle arve det halve av gutta.

Ole og Berthe Christine hadde følgende barn i 1844:

- Lena Olava 9 år (født 1829)
- Hans Christian Olsen 14 år (født 1831)
- Gunnild Christina 12 år (født 1833)
- Carl Olaves Olsen 9 år (født 1836)
- Berthe Augusta 5 år (født 1840)
- Martin Laurits ½ år (født 1843)

I 1842 var det de samme på Sandstuen, men det var nå 6 barn og i tillegg bodde far til Ole her Christoffer Olsen på 74 år.

Det var kommet nye folk i 1843. Husmann Jens Larsen, 30 år og hans kone Maren Throndsdatter, 33 år. Hun hadde barna Karoline Halvorsdatter, 13 år og Anne Kristiansdatter, 9 år og Thorvald på 8 år som var betalingsbarn. I tillegg finner vi Helle Christiansdatter på 65 år som fikk understøttelse. I 1845 var Jens Larsen fortsatt husmann.

Vi finner nye folk på Sandstuen i folketellingen for 1865. Det var Anton Andreassen fra Vestby som var husmann med jord, 36 år gammel. Han var gift med Anne Olsdatter og de hadde 2 barn. De hadde en losjerende snekker og en tjenestejente.

Fra branntakst i 1867 ser vi at eiendommen bestod av våningshus oppført av tømmer dekket med bord. Størrelse 12 alen lang og 9 ¾ alen bred og 3 ½ alen høy. Det inneholdt kjøkken og et værelse, over var det loft i et rom, det var 3 vinduer og 3 dører. Huset hadde en kakkelovn. Uthus av tømmer dekket med bord som var 22 ½ alen langt og 8 alen bredt med høyde 3 ¼ alen. Det inneholdt forgang, fjøs til 2 kyr, låve og skjul. Denne bygning var med i takst fra 1885, men var revet i 1900.

I 1875 finner vi på Sandstuen som var eid av Olava Kristiane Knutsen følgende personer: Maren Kristoffersdatter født i 1814 som livnærte seg med salg av matter i byen. Hennes datter Marthe Marie Hansdatter født i 1842. Anders Gustav Borg som var losjerende jordarbeider født i 1847 og Laura Johanne Johannesen født i 1856 som var husholderske.

Sandstuen ble utskilt som egen eiendom den 21.11. 1884 og fikk betegnelsen 158/3. Olava Kristiane Knutsen solgte en parsell av Nordre Hellerud 158/2 den 28.02. 1885 til svigersønnen skipsfører J. A. Asbjørnsen gift med Klara for kr. 1.900.- Eieren av hovedbølet forbeholdt seg rett til å anlegge vei over eiendommens vestre del, dog etter anvisning av eier av parsellen. Gjerde skulle straks settes opp mellom eiendommene og skulle vedlikeholdes av begge. (Eiendommen hadde da en skyld på 17 øre) Til vitterlighet ved Klara Asbjørnsen og Nils Hansen (mannen til Olga)

Ekstrarett ble holdt på Nordre Hellerud i 1884 for å skylddele en parsell solgt til skipsfører Johan Alfred Asbjørnsen. Han var i 1882 blitt gift med eldste datter av Bent Knutsen nemlig Klara Oleane født i 1862.

Den fraskilte parsell der utgjør hovedeiendommens nordligste hjørne til atskillelse fra denne ved en linje utfra eiendommens vestlige steingjerde ved en merket furu omkring 170 skritt fra det nordligste hjørnet linjen i buktene deler går gjennom forskjellige merkede trær forbi over eiendommen til dens østlige steingjerde omkring 200 skritt fra det nordligste hjørnet til en merket furu der står mellom veien og gjerdet liggende av sten. parsellens grenser blir mot øst til Engen og Halmbråten, mot nord til Nylenna (Nylendet), mot vest til Nordseter (Aaslien) og i syd hovedeiendom (Nordre Hellerud). Sandstuen var 1/5 av hele og fikk skyld på 12 skilling. Eiendommen var på 60 mål ifølge slektninger (et sted står 30 mål, men det avhenger av år).

J. A. Asbjørnsen skyldde en parsell med grense mot Nylende og Aaslien 25.10. 1895 parsellen fikk en skyld på 2 øre, (hele eiendommen Sandstuen var på 25 øre). Denne parsellen var eiendommen Dovre som fikk nummer 158/6.

James Michelsen på Ekeberg gård gav i 1896 Alfred Asbjørnsen på Sandstuen tillatelse til anleggelse av en vei. Denne gikk fra Sandstuen langs Ekebergs eiendom forbi Nylendet og over tunet på Vårli til Ekebergveien. Sten kunne bli tatt fra Ekebergs grunn, men all jord som utskiftes skulle legges ved veikanten til fri avbenyttelse av Ekeberg gård. Det skulle være en bredde på veien på 5 alen og det skulle settes opp gjerde og skilt i begge ender påmalt privat vei. Vedlikehold og bruksrett ble gitt til Sandstuen og senere utparsellerte eiendommer. Hvis vedlikeholdet ikke var bra nok forbeholdt James Michelsen på Ekeberg gård seg retten til å stenge veien.

Asbjørnsen solgte en parsell kalt Gimle 18.12. 1896, som fikk nummer 158/9.

Ifølge folketellingen av 1891 bodde det 10 mennesker på Sandstuen (det er Sandstuveien 27), 6 mennesker i det ene huset og 4 mennesker i det andre (Gamle Sandstuen).

Eiendommen 158/11 **Gamle Sandstuen** ble solgt av Klara Asbjørnsen i 1904 til Karl Kristiansen. Det var den gamle husmannsstua. Det ligger i dag i Sandstuveien 29 og grenser langs med Tormods vei. Inne i første etasje er fortsatt deler av det gamle huset innebygget.

I 1900 finner vi totalt 14 mennesker på Sandstuen. De drev med jordbruk og hadde dyr. Johan Alfred Asbjørnsen f. 1856 var styrmann og gårdeier. Det bodde en Familie Eriksen her også. De var mormonene og kom fra Sverige, de hadde 5 barn. Det var også et betalingsbarn på Sandstuen.

J. A. Asbjørnsen ønsket ny branntakst i 1900 da han hadde gjort en del forbedringer siden forrige takst i 1885. Uthus fra tidligere takst var nå revet.

1. Våningshus av laftet tømmer som var dekket på begge sider med bord. Størrelse 10,2 x 8,7 meter og 4,4 meter høy. På vestre side en åpen veranda i 2 etasjer, 3,4 x 1,4 meter i husets høyde. På østre side var en åpen veranda 3,3 x 2,6 meter og 2,9 meter høy. Huset inneholdt kjeller i 2 rom. Første etasje inneholdt 2 værelser, hvorav et var tapetsert og et var panelt og malt, i tillegg kjøkken og en forgang med trapp til annen etasje. Annen etasje inneholdt 3 værelser, 2 alkover og kjøkken som var panelt og malt. Huset hadde 14 dører og 10 store og 9 mindre vinduer, samt 4 ovner og 2 komfyrer.
2. (**Gamle Sandstuen**, ved tidligere takst benevnt 1) Våningshus av laftet tømmer med kun innvendig panel. Størrelsen var 7,5 x 6,3 meter og 2,2 meter høy. På østre side var et tilbygg av bordkledt bindingsverk 2,3 x 1,9 meter og 1,6 meter høy. Huset inneholdt et værelse og kjøkken, samt loft over i et rom. Huset hadde 2 dører og 3 vinduer, samt en komfyr.

3. (Ikke tidligere taksert) Uthus på grunnmur og pilarer av delvis tømmer og delvis bordkledt bindingsverk. Størrelse 8,8 x 5,3 meter og 2,3 meter høy. Inneholdt fjøs og låve, samt på søndre side privét (utedo) og sementert gjødselbenge.

I tillegg var det flaggstang, brønnstag med pumpe, gymnastikkapparat (dette var antakelig 2 husker) og 126 meter stakittgjerde med høyde 1,1 meter.

Vi ser at det meste var tatt med i taksten. Branntakst for det ovennevnte ble kr. 10.300.-

Eier av Sandstuen var Klara Augusta Asbjørnsen i 1903. Eiendommen ble flere ganger utparsellert: I 1908 fradeles 158/15 og 158/17. I 1909 fradeles 158/19 og i 1911 fradeles parsellene 158/20 og 158/22.

Kjøpekontrakt fra William Asbjørnsen 14.10. 1930, Villa Heim ble solgt til Aarstøl. Oscar Osulsen river det gamle uthuset i 1933 og oppfører nytt uthus på samme sted. Dette nye uthuset hadde snekkerverksted til hobbybruk og var 4 x 8 meter. (Lille Sandstua var en hvit avlang bygning bygget i 1935 ifølge Osulsen). Eier var Olav Aarstøl fra ca. 1935, og fra 1957 var eiere Jan Olav og Gerd Osulsen.

Slektninger av Bent Andras og Olava Kristiane Knutsen (på Sandstuen):

Datteren Klara Augusta Knutsen f. 18.2.1862, død 04.12.1927 var gift med J. A. Asbjørnsen Sønn Carl Wilhelm Munch Asbjørnsen, hadde barna: Rolf Asbjørnsen og Klara Asbjørnsen gift Saure. Hun har en datter Camilla som bor med sine barn i Bernt Knutsens vei 42. Gårdsbygningene hvor Bernt Knutsen bodde ligger i Bernt Knutsens vei 44. Så her er en av de eldste familiene på Bekkelagshøgda. Fra Bent Andreas Knudsen kom i 1823.

I 1911 kommer en familie Kristiansen til eiendommen Sandstuen og bosetter seg i den gamle husmannsstua som antakelig var fra 1835 eller eldre. Etterkommere av denne samme familien bor fortsatt i huset nå 100 år senere. Faktisk ligger den gamle husmannsstua inni deler av første etasje i det huset som er her i dag (2016).

Kolsrud tilhørte tidligere Lambertseter gård, og var en husmannsplass. En parsell på 50 mål ble solgt til Søndre Hellerud av eierne av Lambertseter i 1850. Eierne var da Martinius Brattlie, Hans Hagerup og Bastian Schulerud. De hadde antakelig kjøpt Lambertseter for å spekulere, men hadde problemer med å betale den tidligere eier. Salgssummen på 600 spesidaler for parsellen Kolsrud ble nemlig betalt direkte til den tidligere eier av Lambertseter som var Carl Skøyen.

Denne parsell ble skilt ut som egen eiendom i matrikkelen med nr. 265 b (nytt matrikelnr. 159/2) og ble gitt navnet **Kolsrudjordet**. Den var på 40 mål dyrket mark og 10 mål udyrket mark.

Kolsrud var en husmannsplass og har gitt navn til dagens Karlsrud. Plassen lå sydvest av krysset Raschs vei og Radarveien. Fra Nordre Hellerud gård gikk det en vei østover. I dag heter denne Karlsrudveien og stopper ved Oberst Rodes vei, mens den i tidligere tider fortsatte inn på Lambertseter eiendom. Her lå husmannsplassen Kolsrud.

Veien fikk sitt navn etter denne plassen i 1928. Det var også et sted nærmere Granstuveien som het Kolsrud ifølge kart fra 1844. Dette har nok ikke vært noen husmannsplass, men kun et hus. Vi finner det ikke nevnt under Hellerud, men det kan ha stått på Abilsø grunn. (I dette området går grensen for Hellerud, Abilsø og Lambertseter). Det kan også være det som kalles Kolsrud Nordre, men burde da vært kalt vestre ut i fra beliggenhet. Det er også usikkert hvor nøyaktig kartet er.

I tillegg til Kolsrud lå det i samme området to plasser som het Bjørnholte(t) og Sammelstua (antakelig var rett navn Gammelstua). Vi vet ikke akkurat plassering, men dette var antakelig rett i nærheten. Lars Andersen og kona Ellen Olsdatter som bodde på Kolsrud fikk i 1741 leid begge plassene for livstid. De betalte en årlig leie på 15 riksdaler for Bjørnholte og Sammelstua (Gammelstua).

Lars var forpliktet til å vedlikeholde husene og han hadde rett til å ha så mange kyr som plassen kunne fø. Tømmer til grindfang og reparasjon av husene kunne han ta i skogen.

En Anders Larsen fikk 20 år senere skjøte på eiendommene på livstid. Sammelstua ble ikke kalt en plass engang. Det tyder på at det kun var en hustuft. Leia var da steget til 20 riksdaler og skulle betales innen november hvert år.

Kolsrud hadde en stor avling som lå opp til et lite gårdsbruk. I 1755 hadde det en besetning på 2 hester, 4 kyr og 1 kvige. De hadde høy og halm til husdyra og såkornet var på 6 tønner havre, 1 ¼ tønne bygg og 1 tønne brødhavre.

Vi finner i folketellingen i 1833 Lars Hansen, 69 år, kone Gunnhild Jensdatter, 59 år, samt 4 barn.

På Kolsrud i 1834 finner vi forpakter og skredder Christen Christoffersen, 31 år med kone og 2 barn, samt enken Christine Olsdatter, 74 år.

I tillegg finner vi Lars Hansen som fikk understøttelse av fattigkassen. Han var 70 år og hadde kone og 4 barn.

Christen Christoffersen var her også i 1836. Hans kone var 30 år gammel og de hadde 3 barn. Enken Christine Olsdatter var her fortsatt.

Lars Hansen med kone og et barn. I tillegg Marie Hågensdatter, 71 år, samt Marie Olsdatter, 10 år som var på legd.

I 1842 på Kolsrud søndre finner vi fortsatt Lars Jensen hans kone, samt 2 barn. De fikk understøttelse av fattigkassen. Og på Kolsrud nordre finner vi i 1842 forpakter og huseier Christen Christoffersen, 74 år og hans kone, 78 år samt 5 barn.

Husmannsparet på Kolsrud i 1865 og 1870 het Johannes Olsen og Karen Dorothea Hansdatter. Hun var fra husmannsplassen Enden på Lambertseter og han var fra Toten. De hadde 7 barn. Ti år etterpå var det Hans Petter Kristiansen født i 1842 og Inger Helene Olsdatter født i 1847 som bodde her. De var begge fra Hobøl. De hadde 3 barn og en tjenestejente. I forhold til de andre husmannsplassene under Lambertseter var Kolsrud stort. I 1869 hadde den 40 mål dyrket mark og 10 mål udyrket.

I 1875 finner vi fortsatt Hans Petter Kristiansen husmann med jord og kona Inger Helene. De hadde 2 sønner og 1 datter. Tjenestejenta Bolette Marie f. 1854 i Ski bodde her også. De hadde da 1 hest, 4 kuer, 1 kalv og 1 sau på plassen Kolsrud.

Kolsrud var eid av Bent Knutsen fra 1850 og senere av enken Olava Kristiane Knutsen. I nyere tid ble huset brukt av familien Lauritsen.

Odd Haugli bodde på Kolsrud til rett før det ble revet i ca. 1955. Han var gift med Reidun.

Svein Svenningsen med Kolsrud huset bak.

Butikken til Brekke i Ringshusveien.

158/4 var en del av **Søndre Hellerud utmark** og ble skylddelt 14.07. 1891. Eier var Anders Alme og gården Søndre Hellerud hadde da en skyld på M 19.24.

Parsellen var nedre og største del av Hellerud utmark. Parsellens østlige hjørne lå i delet mellom Nordre og Søndre Hellerud innmark, grensen gikk derfra mot vest og senere gikk den mot nord og så atter mot vest, den fulgte et gjerde i delet mot Nordre Hellerud på den hittil beskrevne grenselinje inntil delet mot Strøms eiendom Utsikten. Herfra gikk grensen i sydlig retning langs gjerdet mot forannevnte eiendom, videre gikk den langs med maler Wiehes eiendom og deretter langs Nyquists eiendom Nordseter inntil grensen på hovedbølets innmark, fulgte så gjerdet i østlig sydøstlig retning og videre nordøstlig hvor den overskar en gårdsvei mellom Nordre og Søndre Hellerud og gikk så videre nordover til utgangspunkt. Eiendommen var 1/5 av hele og fikk en skyld på mark M 3.58 Eiendommen ble senere sammenslått med hovedbruket 158/1 i 1920 når Kastellterrassen A/S kjøpte Søndre Hellerud. Dette var området ved Vestbrynet, Ringshusveien og deler av Bernt Knutsens vei.

158/5 var en del av **Søndre Hellerud utmark** og det ble skylddelt 14.07. 1891. Eier var Anders Alme og gården Søndre Hellerud hadde da en skyld på M 19.24.

Parsellen utgjorde delet av Hellerud utmark. Parsellens vestgrense begynte ved den rodelagte vei (Lambertseterveien) som gjennomskar eiendommen i delet mellom Nordseter og Hellerud, gikk derfra i sydlig retning i delet mot Nordseter, fulgte derfra gjerdet til det bøyde mot vest, fulgte fortsatt delet mot Nordseter inntil det nådde eiendommen Tyslevseter. Bøyde her mot syd og fulgte gjerdet i sydlig retning og senere østlig retning og så atter i sydlig retning langs grensen mot Tyslevseter inntil eiendommen Munkerud og fulgte denne grense mot øst langs gjerdet mot hovedbølets innmark, så nordover via en del merkede trær til utgangspunkt. Eiendommen var 1/4 av hele og fikk en skyld på mark M 1.37 Dette var området ved Lindbäckveien, Nordseter Terrasse og deler av Munkerudveien.

Eiendommene 158/4 og 158/5 ble senere sammenslått med hovedbruket 158/1 i 1920 når Kastellterrassen A/S kjøpte Søndre Hellerud.

Dovre 158/6 lå på hjørnet av Dovresvingen og Sandstuveien der Erlandstuveien begynner.

Hvitt høy hus i sveitserstil som ligger der i dag (1997). Eiendommen ble utskilt fra Sandstuen 25.10. 1895. Dovre ble senere solgt på auksjon 14.05. 1901 grunnet mislighold av obligasjon på kr. 4.000.- Banken som fikk tilslaget solgte videre til Carl Zapffe for kr. 7.850.-

Eiendommen hadde en skyld på 2 øre. Veien forbi huset het opprinnelig Dovreveien og gikk da kun til Skogholtveien. Navnet ble senere forandret til Dovresvingen etter at veien ble lagt forbi Tormods vei og ut i Sandstuveien øst for Tormods vei. Eier 1903 var fortsatt fullmektig Carl Zapffe.

Ringshus 158/7 var en husmannsplass under Hellerud. Det lå i dagens Ringshusstubben 3, men omfattet et mye større området. Husmannsplassen Ringshus kan ha fått sitt navn etter Herr Ring. Sørenskriver N. Ring eide Hellerud i noen år fra 1719 til 1749.

Ringshus var også nevnt i Lensmann B. N. Knophs fortegnelse over husmannsplasser fra 1771. Det viser seg at det allerede var 2 husmannsplasser under Søndre Hellerud i 1765. **Det nevnes i 1758 Store og Lille Ringsaker, altså var det 2 åkrer, men kun et hus nemlig Ringshus. Det har ikke lyktes å plassere Store og Lille Ringsaker eksakt.** Min teori er at Store Ringsaker var området fra Raschs vei og sydover til Karlsrud veien og med Ringshus liggene i nordre hjørne. Husmannsplasser lå gjerne ytterst i området, i motsetning til gårdsbygninger som gjerne lå midt i eiendommen.

Lille Ringsaker kan ha vært et lite område fra Ringshusstubben og nordover. Altså på begge sider av Raschs vei mellom Hyggeveien og Granstu veien. Fra Hyggeveien til Skogholtveien var det en myr og litt grunt vann.

Så langt jeg har funnet ut har Sandstuen alltid hatt samme navn. Enken Inger Gulbrandsdatter på plassen Sandstuen nevnes i 1765. Så jeg avskriver at Lille Ringsaker kan være Sandstuen.

Navnet Ringshus står oppført på kart fra 1844 og i folketelling fra 1834.

Thorsten (N Namtveit) bodde på Ringshus i 1834 med kone og 2 barn. Han var 40 år gammel. Han ble omtalt som treg til å få utført arbeid. Han var så sen med å få potetene i jorda at de var oppspist før han fikk pløyd ble det nevnt. Han ble kaldt inn på "teppet" på Søndre Hellerud og fikk en skjennepreken. Her sto han med lua i hånden og hørte på Oberstinnen. Hun avsluttet med et bibelvers og da sto han med ryggen til og fikk ikke gå før verset var opplest. (Husmannen Ole på Sandstuen var derimot meget pliktoppfyllende).

1835 finner vi husmann Torsten Evensen med 4 barn, de var også her i 1836, men nå i tillegg finner vi innsitter og dagarbeider Gulbrand Johannesen med kone og 1 barn. Senere i 1840 var fortsatt Torsten Evensen her, 54 år, med kone 51 år og nå 2 barn. Det var kommet nye folk på Ringshus i 1841. Det var husmann Ole Christoffersen, 32 år og hans kone Marthe Andreasdatter, 32 år, de hadde en sønn Anders på 2 år. I tillegg finner vi Helline Eriksdatter, 18 år. De samme var her i 1843 med unntak av Helline Eriksdatter.

I folketellingen fra 1865: Ole Mathisen husmann med jord fra Rakkestad som var gift og var 36 år. Han bodde her med kone og en datter. Det bodde også en annen familie her. Det var snekker Andreas Olsen med kone og 2 barn. I året 1868 hadde Ole Mathisen på Ringshus en årsinntekt på 120 spesidaler.

Fra branntakst i 1867 ser vi at det var et våningshus på Ringshus som var 15 $\frac{1}{4}$ alen langt og 8 $\frac{1}{4}$ alen bredt og 3 $\frac{1}{4}$ alen høy. Det inneholdt 2 rom og kjøkken og over et loft. I tillegg var det en bygning nummer 2 av tømmer 6 $\frac{1}{2}$ alen lang og 2 $\frac{1}{4}$ alen bred som var vedskjul.

I 1875 finner vi nye folk: Syprian Amundsen var innsitter og jordarbeider, f. 1823 i Trøgstad. Hans kone var Karen Sofie Hansdatter f. 1823. De hadde sin sønn og en tilreisende skredderdreng boende. I tillegg finner vi Johannes Pedersen som var innsitter og jordarbeider f. 1833 Brandval, med sin kone Andrine Sofie Gulbrandsen f. 1846 Ski, samt deres to sønner og en losjerende. Skattelikning for 1868 Ringshus med Ole Mathisen inntekt 120.

Ifølge folketelling fra 1891 bodde det 7 mennesker her og Ringshus benevnes som plass uten jord.

Utparsellering av Ringshus ved skylddelingsforretning 22.06. 1896:

En parsell av Nordre Hellerud selges til Samlagsforstander Nilsen. Både selger og kjøper samt oppnevnte skjøns og takstmenn var tilstede. Grensen for eiendommen fastlegges: Nordre hjørne ved en grindstolpe på søndre side av en skogsvei som fører til Hellerud eiendom fra nordre grindstolpe går så grensen i østlig retning i rett linje til nedslått trepel, derfra i sydlig retning i rett linje gjennom en nedrammet trepel til søndre Hellerud eiendom, følger så nevnte eiendom i vestlig retning til et steingjerde, følger så nevnte steingjerde til utgangspunkt.

Den nevnte parsell hadde ikke før ligget i fellesskap et sådant var heller ikke ved nærværende forretning vidstår i skog eller mark at den hadde en for fredning av bruk så hensiktsmessig beliggenhet som de stedlige forhold tilsier at den yter full sikkerhet for skatten og de med disse for herunder utgifter attesteres.

(Undertegnet) Fred Stallum, J. Stenhammer, J. Rasch, G. Johansen

Ringshus ble skylddelt den (28.02. 1885) tinglysningsdato 21.08. 1896, dvs utskilt som egen eiendom fra bruksnummer 158/2. Den hadde da en skatteskyld på 9 øre. Arealet på eiendommen var på 5,7 mål og eiendommen grenset til Nordre Hellerud, Søndre Hellerud og Bjerregård.

Utstedelse av skjøte på Ringshus den 5.11. 1896: *Undertegnede enkefru Olava Kristiane Knutsen solgte til Torbjørn Nilsen en parsell av Nordre Hellerud 5 ¼ mål Ringshus kallet for kr. 1100.- kr. 700 med 5 % rente med avdrag kr. 200 i året. Kontant betales kr 200 og kr. 200 mot tinglyst skjøte.*

Grenser for eiendommen Ringshus: I syd Søndre Hellerud skog, i vest av et steingjerde der går langs Nordre Hellerud skog, i øst av fru Elen Berghs eiendom (Bjerregård) og i nord av en rett linje trukket i østlig retning fra en grindstolpe der står i parsellens nordvestre hjørne på søndre side av en skogsvei der fører til Hellerud eiendom til en nedslått trepel der skiller mellom Herr Nilsens og fru Berghs eiendommer.

Kjøperen hadde rett til fri avbenyttelse av kjøreveien gjennom fru Knutsens eller sener eiere av Nordre Hellerud. Kjøperen skal likeledes ha rett til at have vann fra den under åsen på min eiendom værende ile (ved Hyggeveien 11).

Pantobligasjon på kr. 700 Thorbjørn Nilsen som verge for H. P. Nilsen.

V. Foto fra Bjerregård, vi ser uthuset på Ringshus i bakgrunnen. H. Ringshus fra sydsiden.

Torbjørn Nilsen solgte Ringshus til søsknene: Sverre G. Nilsen, Haakon Skjærven, Hans P. Nilsen, Sigurd Nilsen, Einar Nilsen, Anna Hexeberg og Ragnhild Nilsen 6.04.1900. De fikk hver 1/8. Foreldrene H. P. Nilsen og hustru Amalie kunne beha og benytte eiendommen.

Ringshus.

Eiendommen ble delt i 3 deler den 7.2.1913: Ringshus, Lillering og eiendommen Toppen 158/75.

Lillering 158/74 selges fra Amalie Nilsen til Sverre Nilsen. Senere eier var J. Graff. Navnet Lillering eller Lille Ringsaker ble brukt i 1765. Min antakelse er at dette var området ned mot Raschs vei og på begge sider av Raschs vei.

Eiendommen var på 1,5 mål (denne ble senere delt i 1956). Karl Alfred Johansson f. 19.05. 1875 i Sverige, kjøpte Ringshus 158/7 i 1915. Det gamle huset på Ringshus ble revet i 1974. Tredje generasjon av hans etterkommere (Elisabet Eriksen) bor på eiendommen i dag. Ringshusveien fikk sitt navn etter stedet i 1934 og Ringshusstubben ble også oppkalt etter stedet i 1952.

Bjerregård 158/8 var naboeiendom til Ringshus og lå ved dagens Bernt Knutsens vei 7 og 9. Dette var antakelig en relativt ny eiendom som ikke har vært husmannsplass, men det har vært et småbruk her. Det er uvisst hva navnet Bjerregård kommer av. Navnet ble første gang nevnt ved salg av eiendommen i 1898.

Skylddeling 18.09. 1896 hvor eiendommen utskilles fra Nordre Hellerud 158/2 og hadde en skyld på 5 øre. Med et areal på ca 3 mål. *Olava Kristiane Knutsen selger til fru Elen Bergh* Ellen Bergh solgte Bjerregård til formann O. Erlandsen i 1898 for kr. 4.000.- med rett til vei og eventuelt vei som ble anlagt til Kongsveien. Vann kunne hentes under åsen. (Ellen Bergh var antakelig eiendomsmekler). Erlandsen nevnes som eier ved fastsettelse av grenser for 158/12, 158/13 og 158/14 den 15.05. 1899. I skatteliste for 1898 finner vi kun formann Oskar Gulbrandsen på Bjerregård.

Georg Barth kjøpte Bjerregård den 15.12. 1899. I folketellingen for 1900 finner vi Georg Barth fra Ålesund født i 1876 som drev stedet og hadde fjøs. Det ble dyrket korn og poteter, og man hadde dyr. Hermann Jacobsen født i 1876 var også fra Ålesund, han hjalp til på bruket. I tillegg bodde det her en tjenestegutt Martin Andreassen og Johan Stenberg som arbeidet på embedskontor. Begge to var fra Moss. I skattelisten finner vi Hønseeier Georg D. Barth som hadde en årsinntekt i 1900 på kr 600.- og en formue på kr 2000.-

Raschs vei.

I Bekkelagshøgda Vel's bok fra 1947 nevnes følgende: .. *veistrekningen Utsikten til Bernhus benevnes Utsiktsveien. Da Johan Rasch anla vei fra Åsliveien og oppover kaltes denne for Barthbakken, visstnok etter en advokat Barth som eide en villa Bjerregård høyere oppe.*

Høyesterettsadvokat Chr. W. G. Barth solgte Bjerregård på vegene av Georg D. Barth den 14.12. 1901 for kr. 4.300.- Kjøper var Gunnar Arnesen.

Vi finner senere Georg Barth med tittel forpakter på Utsikten (på Bekkelaget). Han ble slått konkurs den 3.07. 1903, konkursbo ved overrettssakfører Finn Eriksen Aker Skifterett. Han skyldte kr. 1.216.- til Brit Fjelds dødsbo i Ålesund, samt en del småbeløp til kjøpmann Jahnsen og Karl Høybråten i Trondheim.

På Bjerregård overtok nå Gunnar Arnesen f. 1849 i Grue i Solør. Han kom i ung alder til Aker. Han arbeidet 14 år som husmann hos Johs. Woxen i Vestre Aker. Senere for Lambertseter gård. Hans kone Ellen Arnesen var f. 1855.

I branntakst fra 1902 finner vi eier Gunnar Arnesen på Bjerregård:

1. Eiendommen bestod av våningshus 6,2 x 4,1 meter og 4,5 meter høy. Det var satt opp på grunnmur med reisverk og plank. Det var kompakte vegger og teglsteinstak, 4 vinduer og 4 dører, samt 3 ovner og 1 komfyr. Inngangen 2 x 1,9 meter og 3 meter høy var overbygget.
2. I tillegg var det et fjøs i et rom 5,5 x 4,2 meter og 3 meter høy.
3. Det var også en stall 3,5 x 3 meter og 3 meter høy som hadde 2 rom.

Fra 1 til 2 var det 31 meter i syd, fra 2 til 3 var det 11 meter i øst. Det var ikke andre hus i 47 meters avstand.

Eier i 1925 var fortsatt Gunnar Arnesen. Stallen var nå revet. Han bruker navnet Gunnar Arnesen Bjerregård i forbindelse med en grenseoppdragning mot eiendommen i sør (Bjerknes). Vi finner ikke navnet Bjerregård i andre offentlige papirer.

I 1926 bygges nytt uthus (3 x 6 m) litt syd for våningshuset. Det var ingen andre bygninger på eiendommen.

Ifølge folk som har bodd i strøket var det en tømmerhugger som bodde her. Barna i nabolaget var litt skremt av denne mannen som gikk med en øks slengt over skulderen, men han hadde aldri gjort noen fortred. Gunnar Arnesen arbeidet i alle år for eierne av Lambertseter gård. Gunnar Arnesen døde i 1927. Hans kone enkefru Elen Arnesen ble boende i en del år og var nå eier av eiendommen. Både fjøs og stall var revet på Bjerregård i 1928.

Eiendommen ble delt i to i 1941. Den nye parsellen fikk bruksnummer 158/450 og adressen ble nå Bernt Knutsens vei 7. Den gamle delen fikk adresse Bernt Knutsens vei 9 og her overtok skredder Einar Gundersen i 1943. Han var sønn av Ellen og Gunnar Arnesen. Han het opprinnelig Georg Einar Arnesen f. 17.2. 1897, men skiftet navn og brukte da sin fars fornavn som etternavn.

Ivar Angar overtok så denne eiendommen 18.08. 1960. Ove Olsens far fant rester etter stall da de skulle bygge hus i den søndre delen av Bernt Knutsens vei 9 ca. 1960. Dette stemmer med beliggenheten av tidligere stall på Bjerregård.

1877, Bent A. Knudsens eldste datter Caroline.   Våningshus på Nordre Hellerud 1965.

Hellerud 158/12 ble utskilt fra 158/2. Dette var en stor tomt på toppen av Raschs vei fra Skogholtveien til Ringshusveien og sydover til og med Ringshusveien 7. Eier var Johan Rasch ved skylddeling den 15.05. 1899 og eiendommen hadde en skyld på 65 øre. Eier i 1903 var handelsborger (kjøpmann) Marius Olav Jacobsen (158/27 og 158/18). Han eide også 158/13. Eiendommen som beholder nr. 158/12 ble benevnt Borg i 1917 senere fikk den nr. 158/88 Skogholtveien 21.

En parsell av eiendommen her ble så fradelt i 1912 og fikk nummer 158/31. Denne eiendommen ble solgt til Gustav Holter. Dette var eiendommen Hygga og det huset som har gitt Hyggaveien sitt navn (i nyere tid forvrengt av Kommunen til Hyggeveien), se 158/31.

Arnero 158/13 huset ligger fortatt i Granstuveien 23. Huset var bygd i 1900. Hele området fra Skogholtveien til Granstuveien har vært en stor eiendom med dette nummer.

Arnero.

Skylddeling var 15.05. 1899. (158/12, 158/13 og 158/14 ble skyldelt samtidig og fikk en skyld på til sammen 3 mark 15 øre, alle disse utskilles fra 158/2).

J. Rasch solgte 21.01. 1899 til Ole Halvorsen og O. Jacobsen en parsell av 158/2 Nordre Hellerud for kr. 17.300.- Parsellen ble gitt nummeret 158/13 og hadde en skyld på 1 mark og 15 øre Eieren (Rasch) hadde avsatt grunn til en vei som gjennomskjærer parsellen fra syd til nord for å gå videre gjennom utmarka (dette var antakelig Hyggeveien). Det ble gitt rett til bruk av vei ned til Ekebergveien (Raschs vei). Veiene skulle være ferdig innen årets utgang (1903). Det var ikke lov å hugge skog unntatt hvis det var for bebyggelse.

Parsellens grense gikk fra steingjerdet som var midt mellom Kirkåsveien og Skogholtveien til dagens Granveien og så østover til dagens kryss Tormods vei/Granstuveien og sydover langs Granstuveien, sydgrensen var dagens Raschs vei.

Branntakst på Arnero i 1902:

Våningshus av tømmer (med panel utvendig og innvendig) på grunnmur. Huset var 12,46 x 7,70 meter og 4,5 meter høy. Det var en altan mot syd 4,50 x 6,20 meter og 6,20 meter høy. Det var en overbygget inngang mot nord 3,30 x 1,60 og 2,60 meter høy. Det var kjeller med 4 rom, i første etasje var det 2 kjøkken, 3 værelser, forgang og entre. I annen etasje var det forgang, kjøkken, 2 værelser og 2 alkover. Takrenner og nedløpsrør var i sink. Huset hadde 19 fagvinduer og 17 dører, samt 3 komfyrer og 5 ovner. Samlet takst var kr. 10.000.- Det var Ole Halvorsen som brukte dette huset. Eiere av 158/13 i 1903 var O. Jacobsen og Ole Halvorsen.

Jacobsen bygde seg en «Sportshytte» i 1904, se under Hygga. Senere bygger han nytt hus i 1909 på hjørnet av Raschs vei og Skogholtveien (dagens adresse Skogholtveien 17). Byggmester var også her B. Christian Bergli. Jacobsen flyttet i 1913 til dette nye hus som het Gran 158/27.

En parsell ble solgt til H. A. Hagbartsen i 1912 for kr. 1.066. Denne parsell var på 2,7 mål. N. Rønsen på Arnero som drev Colonial og Fetevarebutikk i Kirkeveien 149 i byen, søkte i 1928 om tillatelse til å begynne utsalg av frukt og sjokolade fra en bod på Arnero. Bodene var ferdig og stod i skogholtet bak Arnero og skulle flyttes ned til Raschs vei. Naboene Kristensen skulle flytte bodene og det var også han som skulle drive den. Jeg har ikke funnet dokumentasjon på at bodene ble flyttet ned til Raschs vei og har vært et utsalgssted.

Vi finner på Arnero i 1919 eieren Olav Lien. Det var nå lagt inn elektrisk lys. Huset var en enebolig i tømmer som var panelt. Den målte 12 x 7,7 meter og var 4,5 meter høy. Det var en altan mot syd 4,5 x 1,7 meter og 6 meter høy. Mot nord var 2 overbygde innganger. Huset inneholdt kjeller med 4 rom og bad, første etasje inneholdt kjøkken, forgang, 3 værelser og entre. I annen etasje var det forgang, kjøkken, 2 værelser og 2 alkover, samt veranda. Uthuset var 2 x 15 meter. Det var ingen andre hus i 50 meters avstand.

På Arnero bodde i 1921 Ole August Hansen f. 1866, Lina Hansen f. 1869 og Olav Trygve Hansen f. 1893. I tillegg finner vi sjømann Wilhelm Sigfred .., Christian Thomas Christensen og Signe Camilla Christensen.

På Arnero som hadde fått adressen Granstuveien 23 finner vi August Hansen i 1924.

Eier i 1946 var Svend Anton Mjærum født i 1892. Craig Harsem var eier i 1996. Huset har i dag innebygget veranda i første etasje. Dessverre ligger 2 store hus tett inntil på sydsiden.

(På Arnero i 1924 med adresse Raschs vei 28 finner vi samtidig N. Rønsen)

Hygga 158/31 lå i Hyggaveien 10 og var et av de første husene i dette området. Opprinnelig var dette utmarksområde hvor det etter hvert ble bygget små hytter på bygslet grunn. Vi kan begynne med historien om familien Holter:

Arneborg 157/41 lå i Skogroveien 3, på hjørne ved Åsliveien. Slakter P. C. Johannesen og Christian H. Hansen solgte en parsell av sin eiendom Aaslien til Gustav Holter den 7.05. 1897 med skyld 15 øre for kr. 1.241.- Parsellen var på 7132 kvadrat alen. I 1900 bodde følgende her: Gustav Holter født i 1859 gift med Sofie, de hadde barna: Arne, Elen og Margit. I tillegg

hadde de en tjenestejente som het Laura. Familien flyttet senere til Hygga, se 157/31. Det store våningshuset på eiendommen ble bygget av Gustav Holter i 1906. Gustav Holter fikk økonomiske problemer og solgte eiendommen med hus til lærer O. Sikkeland 20.11. 1914 for kr. 14.800.- (Sønnen Arne har skrevet et stykke med tittelen "Gammel kjærlighet ruster ikke" i Bekkelagshøgda Vels bok fra 1947. Her beskrives denne første tiden på Bekkelagshøgda).

Hygga ser dagens lys og stedet hvor Hygga først ble bygget:

O. Jacobsen bygger et vedskur i 1904 ifølge byggemelding. Året etter bygger han en "sportstue" der hvor dagens Raschs vei 26 ligger (dette var på 158/13). Hytta lå ca 60 meter fra Granstuveien og 25 meter inn fra Raschs vei. Hytta var på 4 x 8 meter og 3 meter høy og den var bygget av lafter 6 x 6 med utvendig panel. Byggmester var B. Christian Bergli. Myndighetene påpekte at det ikke var noen utedo på eiendommen. Til dette svarte Jacobsen at "sportstua" brukes kun om sommeren og han hadde tilgang til å bruke doen hos naboen Halvorsen, som bodde 55 meter unna i nord øst (Arnero). Det var ingen fastboende her i 1907. Senere i 1909 ble denne hytta flyttet fra eiendommen 158/13 til 158/18 som også var eid av Jacobsen. Her ble den satt opp igjen (Ved dagens Hyggeveien 10). Jacobsen søker myndighetene for å slippe drenering rundt hytta da den står på fjell.

Hygga når den var ny oppsatt 2. gang.

Hygga 1988, rett før den ble revet.

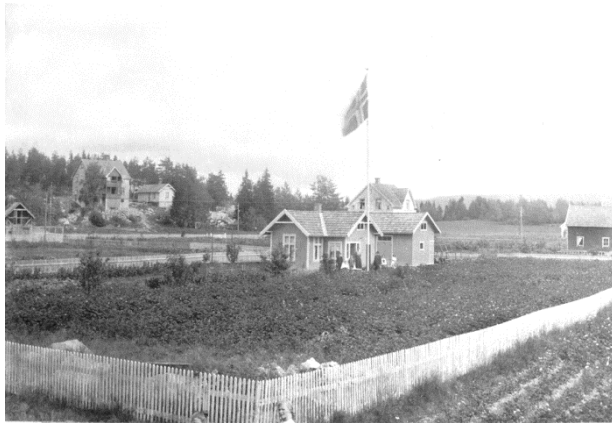
Holter kjøper Hygga i senere Hyggeveien 10:

En parsell av eiendommen her ble så fradelt i 1912 og fikk nummer 158/31. Denne eiendommen ble solgt til Gustav Holter. Dette var eiendommen Hygga og det huset som har gitt Hyggaveien sitt navn. Men i nyere tid forandret kommunen navnet til et forvrengt Hyggeveien, som antakelig var litt «finere».

Jacobsen bygde seg nytt hus i 1909 Raschs vei 26 (Skogholtveien 17) på hjørnet av Raschs vei og Skogholtveien. Byggmester var også her B. Christian Bergli. Jacobsen flyttet i 1913 til dette nye hus som het Gran 158/27 som i dag har adressen Skogholtveien 17.

Hygga 158/31 var et av de første husene i dette området. Opprinnelig var dette utmarks område hvor det etter hvert ble bygget små hytter på bygslet grunn. Eiendommen var utkilt fra 158/18 som tidligere var utskilt fra 158/13. Skjøte av 30.10. 1912 fra O. Jacobsen til kjøpmann Michael Hegsvold. Xylograf Gustav Holter og hans kone Sofie kom fra Arneborg ved Skogroveien, 157/41. Eier fra 1936 var Margit Holter. Hun utvidet huset, som opprinnelig var på 8,4 x 4,5 meter. Det ble påbygget kjøkken og bad/wc (6 x 2,4 meter). 9,5 cm.

Hygga rett før det ble revet i 1988. Øyvind Holter har fortalt at Hygga var bygget av fineste tømmer som senere ble panelt ("det var ingen plankebu!"). I uthuset på eiendommen bodde frøken Ekenes kalt "Eika". Hun var fra Sandsvær. Uthuset var også godt bygget. I et rom mot nord hadde Gustav Holter høvelbenk og laget sine xylografier, dvs trykkemetode ved hjelp av tresnitt hvor man utnytter endeveden. Sofie hadde en koselig liten velstelt have som hun kalte "lunden". Huset Hygga ble revet i 1987, og et nytt bygg på samme sted. Det ble startet en barnehave her som har fått navnet. Line Susanne Jarnøy startet Hygga Familiebarnehage sammen med førskolelærer Kjersti Gilje som eide huset og bodde der. Barnehaven er nå nedlagt. Kjersti er forøvrig oldebarnet til Gustav Holter.

Bernt Knutsens vei 6 med utsikt mot Halvorsens hus øverst til venstre på Karlsrud.

Heimdahl 158/52 lå i Bernt Knutsens vei 6. Eiendommen var utskilt fra 158/14 og ble kjøpt av fengselsbetjent Anton Sørli i 1912 for kr. 949.- Skjøte av 19.4.1913 Han fikk satt opp en sommerbolig på 6 x 3,5 meter i 1913. Myndighetene godkjenner bruk av sommerboligen fra 1. april til 1. oktober.

Smedmester Svend Hvesser kjøpte eiendommen i 1916 og bruker den som landsted i mange år. Dette var naboeiendommen til gården Nordre Hellerud 158/53 og har derfor jord av god kvalitet. I 1948 ombygges 2 uthus til våningshus og senere har det vært flere utvidelser. Senere eier var barnebarnet Sigurd Klaus Klempe som bodde her med kone og 3 barn: Tvillingene Øystein og Harald (som gikk i min klasse på Bekkelaget) og Roar.

Bekkelagshogda Lokalhistoriske Forening
Hellerud Samvirkelag i Raschs vei 36

Bekkelagshogda Lokalhistoriske Forening
Olaf Halling i Raschs vei 36

Huset til Halling i Raschs vei 36.

Halling med bilen ved det lille huset som lå bak det store, sees på bildet til venstre.

Solbakken 158/73 lå i Raschs vei 36. Eier var H. Olsen som hadde sommerhytte og en dam her ca 1915. Senere eier var Olav R. Halling. Det var en god brønn på eiendommen. Denne brønnen var i sin tid vannforsyning for store deler av Abilsøskogen Vel. Olav Røsholm tegnet i 1923 huset som skulle være landhandleri og bolig for Halling.

Olav R. Halling bygde kolonialbutikk i 1925 og leide senere ut lokaler til Hellerud Samvirkelag i mange år. Samvirkelaget bygget seg eget hus i 1935 (i Raschs vei 38) og flyttet dit. Solbakken står i dag og brukes av IHUS eiendomsmekler.

Bjørnli 158/143 og 158/2 lå i dagens Hyggeveien 11 som er en eiendom med 5 boenheter. (Nummeret er nå omgjort så eiendommen har kun et nummer som er 158/2)

Hyggeveien 11 før det ble revet.

Ifølge branntakst fra 1926 var eier Peder Lunde. Eiendommen hadde våningshus 8 x 7 meter og 6 meter høy med vindfang 3 x 2 meter. I tillegg et sommerhus på peler 6 x 4 meter og 3 meter høyt.

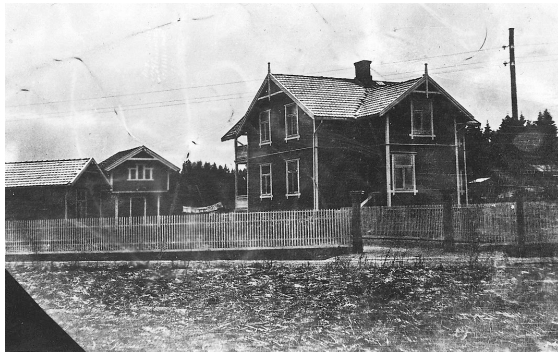
Søndre Hellerud beholdt rettigheter til en dam (ved Hyggeveien 11) ved skylddelingen 11.07. 1868. Dette var et oppkomme (vann ile) hvor det var gravd ut så det ble en stor dam. Denne var en viktig del av vannforsyningen til Søndre Hellerud. Antakelig til vanning av den nordre del av eiendommen, samt til dyrene på beite. Men det var også en vannledning helt til Søndre Hellerud. Nordre Hellerud Vel sørget for at dammen ble inngjerdet i 1925.

Denne dammen som fikk betegnelse 158/2 siden den var utskilt så tidlig fra hovedbruket og senere ble den slått sammen med 158/143. Hele denne eiendommen ble solgt på auksjon 6.01. 1928 for kr. 17.000.- til Nils Edvard Nilsen som overtok begge disse eiendommene. Han godkjente i februar 1928 at Aker Ingeniørvesen fikk legge vann og kloakkledning over hans eiendom, mot at de fylte igjen dammen. På samme tid forelå erklæring om legging av rør over en rekke eiendommer fra området ved Sandstuen og sydover. Dette var ned til Nilsens eiendom og derfra videre sydover. Det står i erklæringene at den bekk som renner sydover (og var delvis lukket) nå skal lukkes helt.

I dag har eiendommen med 5 boenheter beholdt gårds og bruksnummer 158/2. Vann og kloakk som tidligere gikk gjennom haven, ble i forbindelse med bygging av disse boenheter lagt om via Tormods vei.

Toppen 158/75 lå i Ringshusveien 8, og som navnet tilsier på en topp. Eiendommen ble utskilt fra Ringshus 158/7 i 1913. Filadelfia Menigheten kjøpte huset og startet med møter og søndagsskole. Denne virksomheten pågikk i en årrekke i regi av Pinsevevnerne. Gjerdet på sydsiden av eiendommen var skillett mellom Søndre og Nordre Hellerud i 1867 når gården Hellerud ble delt. Jeg husker familien Andersen som bodde her. De skiftet navn til Staurung. Morten Staurung var klassekamerat av meg på Bekkelaget skole.

Raschs vei 31, her bodde bl.a. fam. Josefsen.

Veststuen i Ringshusstubben.

158/301 Huset ("hytta") til Alf Henry Larsen lå i Ringshusveien 24. Jeg vokste opp i Ringshusveien 23, så dette var på skrå over veien. Jenny Margit Veme bodde her i mange år med sin sønn Alf. Han var avisbud. Hun var gift flere ganger og brukte også navnet Olsen Veme. Denne hytta et godt eksempel på hvordan de første hyttene/husene så ut på øvre del av

Bekkelagshøgda. Mange bygget seg sommerhytter, for så senere å utvide eller bygge stort hus. I dag er fortsatt en del gamle hytter synlige som garasje, skur eller uthus. Hytta til Alf var så og si uforandret frem til den ble revet for noen år siden. Brønnen lå på nordsiden og uthus med utedo lå på baksiden. Tomten var også uforandret siden byggingen i 1920 årene. Her var det ikke noe gjerde mot veien eller noe gressplen eller blomsterbed o.l.

I dag er det 4 nye hus som er bygget her på eiendommen.

Butikken til S. Dahle i Bernt Knutsens vei 26. Hyggeveien 4. i dag er det rekkehus her.

Hus rives i Skogholtveien antakelig nr. 16. Dovresvingen 5 før rivning, stor tomt 5,5 mål.

Ola Bua i 1932, øverst til venstre barndomshjemmet til Ole Halvorsen som skiftet navn til Ole Hellen, men alle kalte han Ola i bua.

Bekkelagshøgda 1938, midt på bildet mot høyre sees Bernt Knudsens vei. Lengst til høyre Nordre Hellerud låve. Foto: Min onkel Roar Øye som klatret opp i Lambertsetermasten.

Foto: Ukjent

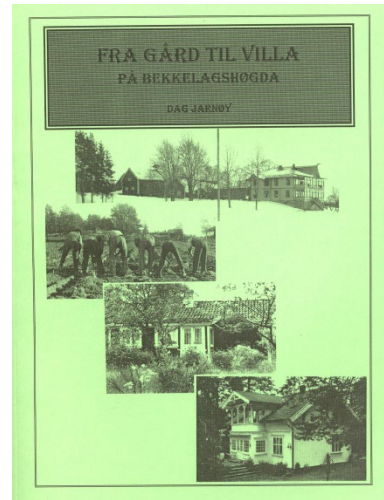
Oslo byarkiv

Her er mange interessante eiendommer: Mot høyre nede sees Ringshus og Ringshusstubben, litt til venstre Veststuen i rødt. Øverst til venstre Ola Bua med Raschs vei, tvers over bildet Bernt Knudsens vei.

*V. Fra en BLF tur med veteranbuss til Lokal Trafikkhistorisk Museum i Vognhall 5 på Majorstua.
Nærmest Hans Petter Gulbrandsen i farta.*

BLFs første bok finnes fortsatt i salg.

Låven på Søndre Hellerud rives. I forgrunnen Oberst Rodes vei. I dag ligger et stort rekkehus her. Til høyre drengestua som står i dag.

Dovresvingen 24 i 1988

Muribø ved Raschs vei/Oberst Rodes vei.

NORDSTRAND · ØSTRE AKER BLAD

Abildso, Bekkelaget, Bøler, Hauketo, Holmlia, Høyenhall, Klemetsrud, Lambertseter, Ljan, Manglerud, Nordstrand, Oppsal, Simensbråten

Samvirkelagbygget har hatt mange leietakere. Det begynte som kiosk med videoutleie av VHS kassetter på 1980 tallet, det het da Stopp and Shop. På bildet er telefonkiosken, den har stått her siden 1960 tallet eller lenger, men er nå borte. Her kostet det 25 øre å ringe.

En stor takk til Aud Sandbu for utmerket transkribering av gamle dokumenter. Hennes hjelp har vært av uvurderlig hjelp.

Kilder:

Boka: Fra gård til villa på Bekkelagshøgda

Boka: Østgaard, en gård øst i grannelaget

Bok: Skoger i Nordre Jarlsberg

Aviser: Nasjonalbiblioteket, Aftenposten og Nordstrands Blad

Digitalarkivet: Kirkebøker, pantebøker, folketellinger, skifter, rettergangsmateriale

Riksarkivet: Militære saker, Oberst Rodes militære erindringer

Byarkivet

Byantikvaren

Kartverket

BLFs arkiver

Foto:

BLFs arkiver,

Boka: Østgaard i Halden,

Internett

	<i>BLF med nettside: www.eikaberg.org</i> <i>Oppdatert: 03.01.2016</i> <i>Eikaberg er det eldste navnet på skråningen og platået fra Ekeberg gård og sydover.</i> <i>Som lokalhistorisk forening i dette området benytter vi oss av dette gamle navnet på området. Eikaberg.org er derfor registrert som vårt domenenavn</i>
DITT HISTORIELAG	

På BLFs nettsider under **Nytt** er det en **Historisk oversikt** over alle møter mm fra BLF ble startet i 1997. Her ser man foredrag, vandringer og aktiviteter i stikkords form.

I menyen på hjemmesiden ligger også et lokalhistorisk kart over Bydel Nordstrand. Her er 8 områder som igjen er delt i flere hundre punkter på kart. Ved å klikke på punktene får man opp mere informasjon

I januar 2016 lanserte BLF en spørreundersøkelse blant medlemmer og andre som ville svare. Vi ønsker en tilbakemelding på hvilke ukedager vi bør ha møter, emner, geografisk område for å nevne noe. Det skal bli interessant å se om det kommer nye forslag samt se hva flertallet mener om ulike saker. Link på hjemmesiden, vist her som eksempel.

Medlemsundersøkelse. Primært for medlemmer, men andre kan også ta denne.

Link: <http://q52959.questionwritertracker.com/XDTP4JYQ/>

BLF har også bygget opp en betydelig fotosamling som er lagt inn på data. Fotoene bevares for ettertiden sikkert og uten å forringes i digital form. Tilgjengeligheten til gamle foto økes. I tillegg arbeider vi hele tiden med å kartlegge sognets historie. Alle gårder, husmannsplasser og mye av tidligere bebyggelse og lokalhistorie er kartlagt.

BLF har skrevet en del artikler i aviser og blader. Vi har egne sider på internett slik, at vi skal kunne nå alle uansett bosted eller tidspunkt. Vår medlemskontingent er med på finansieringen av vårt viktige lokalhistoriske arbeid på nordre del av bydel Nordstrand (primært Ekebergskråningen til Seter og fra sjøen til Europaveien).

Alle medlemmer blir tilskrevet hver gang vi har møter eller arrangementer (ca 4 ganger i året). Vi er åpne for alle innspill som kan være med på å gjøre foreningen slik medlemmene ønsker. Ref. medlemsundersøkelsen.

Er du interessert så ta kontakt, epost: dag.jarnoy@hotmail.no, vi trenger både aktive og støttemedlemmer.

Medlemskap koster for tiden kr 200.- og gjelder for en person eller en familie og inkluderer bladet Lokalhistorie. Betal inn på BLFs bankkonto: 0531 1168772 og for sikkerhets skyld send også en epost så er vi sikre på at betalingen blir registrert og at vi får postadressen som vi bruker ved utsendelser før hvert møte.

BLF har org. nr. 989239163.

Takk til alle som er med og støtter oss i vårt lokalhistoriske arbeid.

Heftet Lokalhistorie 5 inneholder: Hovedsakelig elementer fra foredraget om Søndre Hellerud gård som ble avholdt 26. januar 2016 på BLF møte på Bekkelagshuset. Det er også en kronologisk oversikt fra år 1600 til 1900 for Søndre Hellerud gård.

Bekkelagshøgda Lokalhistoriske Forening: **Lokalhistorie 5** – ISBN 978-82-994389-2-6